

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ PLASTİK SANATLARA
YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Ayşegül ŞENLİTÜRK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Hatice KETEN

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2013

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ PLASTİK SANATLARA
YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Ayşegül ŞENLİTÜRK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Hatice KETEN

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2013

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY
FORMU**

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 29/03/2013 tarih ve 36/3 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 14/05/2013 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Ayşegül ŞENLİTÜRK' ün "Öğretmen Adaylarının Plastik Sanatlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI) :

ÜYE :

ÜYE :

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM SAYFASI

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

14.05.2013

Ayşegül ŞENLİTÜRK

ÖZET

Öğretmen Adaylarının Plastik Sanatlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Ayşegül ŞENLİTÜRK

Araştırma Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği 4. sınıf öğretmen adaylarına plastik sanatlara yönelik tutumlarını belirlemek için yapılmıştır.

Verilerin toplanması için evren ve örneklem belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi 4. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Toplam 232 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Bu formlar literatür taraması yapılarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. Örneklemde elde edilen verilerin çözümlenmesinde bağımsız örneklem T-Testi ve tek yönlü varyans analiz testi (ANOVA) kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre; öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin plastik sanatlara ilgilerinin olmadığı ve güncel gelişmeleri takip etmedikleri ortaya çıkmıştır. Cinsiyetlere göre kız öğretmen adaylarının sergilere daha fazla katıldığı; sınıf, ilköğretim matematik, okulöncesi, fen bilgisi bölümlerinin plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri olduğu ve sergileri takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının genel not ortalamasına, yaşadığı yere, anne ve baba eğitim durumuna, ailenin aylık gelirin, gazete okuma sıklığına göre bulgularda anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Plastik Sanatlar, Sanat

ABSTRACT

To Examine the Attitudes of the Teacher Candidates Aimed to the Plastic Arts Ayşegül ŞENLİTÜRK

The research has been done to determine the interests of the 4th(fourth) grade teacher candidates attending to the Turkish Teaching, Social Sciences Teaching, Elementary Mathematics Teaching, Kindergarden Teaching, Classroom Teaching, Science teaching at Bulent Ecevit University Faculty of Education.

In order to collect data, universe and sample were specified. The universe of the research population consists of the 4th grade teacher candidates who are attending at Bulent Ecevit University Faculty of Education in Eregli. 232 teacher candidates the sample of study in total. In order to collect the data a personal information form and a survey was applied. These forms were prepared based on literature search and expert opinion. While analysing the data that was obtained from sample descriptive statistics, independent samples T-test and one-way anova tests were used.

According to the results of the research, the teacher candidates indicated that they had attended to the exhibitions. In addition, It was concluded that the teacher candidates weren't interested in the plastic arts and didn't follow the developments in the plastic arts. According to the genders, It was concluded that more female preservice teachers participated in exhibitions; class, elementary mathematics, pre-school, science departments were more talented to the plastic arts and followed the exhibitions. No significant difference was found in the findings considering the grade point average, place of residence, education level of the mother and father, monthly family income, the frequency of reading newspapers of the teachers candidates.

Keys Words: Plastic Arts, Art

TEŞEKKÜR

21. yüzyılda sanat ve sanat eğitiminin önemi artmıştır. Sanat, kişinin kendisini ifade etmesidir. Sanat, bireyin bilgilerini, yeteneklerini, yaratıcılıklarını, duygu ve düşüncelerini somut bir işleve çevirmesidir.

Bir toplumun eğitim ve kültür düzeyini, toplumun sanatçıları, sanattan anlayan bireyleri ve toplumun değer yargıları belirler. Toplumdaki eğitim ve kültür seviyesini yükseltmek için bireyler; bilimle, teknolojiyle, eğitimle, sporla, plastik sanatlarla, sanatla iç içe olmalıdır.

Plastik sanatlar, resim, heykel, grafik, el sanatları, çinicilik, çizim, seramik gibi iki veya üç boyutlu sanat dallarının tümüne verilen isimdir. Plastik sanatlarla ilgili bu çalışmamda içinde bulunduğumuz yüzyılın beklentileri ve zamanın getirdiği gelişimin, değişimin izlerini taşımaktadır. Bireylerin plastik sanatlara karşı bakış açıları, ilgileri, yetenekleri ele alınmıştır.

Araştırmamda bana görüşleriyle yardımcı olan, bilgisini ve deneyimini benimle paylaşan tez danışmanım Yrd. Doç. Hatice KETEN 'e teşekkür ederim. Ayrıca araştırmam boyunca çalışmama her zaman destek veren, görüşleriyle yol gösteren Yrd. Doç. Dr. Ali ARSLAN ve eşim Fevzi ŞENLİTÜRK' e teşekkürlerimi sunarım.

Ayşegül ŞENLİTÜRK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET	<i>i</i>
ABSTRACT	<i>ii</i>
TEŞEKKÜR	<i>iii</i>
İÇİNDEKİLER	<i>iv</i>
SİMGELER VE KISALTMALAR	<i>viii</i>
TABLolar DİZİNİ	<i>ix</i>
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Problem Cümlesi	2
1.2.1. Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Sanat	6
2.1.1. Sanatın Tanımı ve Önemi	6
2.2. Plastik Sanatlar	11
2.2.1. Plastik Sanatların Tanımı	11
2.2.2. Plastik Sanatların Önemi	11
2.3. Plastik Sanatlar Eğitimi ve Hedefleri	13

2.4. Plastik Sanatların Tarihi ve Yeri	17
2.5. İlgili Araştırmalar	24
BÖLÜM III	27
YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Modeli.....	27
3.2. Araştırmacının Rolü ve Özellikleri.....	27
3.3. Katılımcılar	28
3.4. Veri Toplama Aracı ve Süreç	28
3.4.1. Plastik Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği	28
3.5. Veri Analizi	30
BÖLÜM IV	32
BULGULAR VE YORUMLAR	32
4.1. Yetenek Boyutuna Yönelik Bulgular.....	32
4.2. Tutum Boyutuna Yönelik Bulgular.....	33
4.3. Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Bulgular.....	35
4.4. Sergi Boyutuna Yönelik Bulgular.....	37
4.5. Cinsiyetlere Yönelik Bulgular	39
4.5.1. Yetenek Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	39
4.5.2. Tutum Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	40
4.5.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	40
4.5.4. Sergi Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	41
4.6. Genel Not Ortalamasına Göre Bulgular.....	41
4.6.1. Yetenek Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması	42
4.6.2. Tutum Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması ..	42
4.6.4. Sergi Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması ...	43
4.7. Bölümlere Yönelik Bulgular	44
4.7.1. Yetenek Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması	44
4.7.2. Tutum Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması.....	45

4.7.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması....	46
4.7.4. Sergi Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması.....	47
4.8. Yaşadıkları Yere Göre Bulgular	47
4.8.1. Yetenek Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	48
4.8.2. Tutum Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	49
4.8.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	49
4.8.4. Sergi Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	50
4.9. Annenin Eğitim Durumuna Göre Bulgular	50
4.9.1. Yetenek Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	51
4.9.2. Tutum Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	51
4.9.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
4.9.4. Sergi Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
4.10. Babanın Eğitim Durumuna Göre Bulgular	53
4.10.1. Yetenek Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	53
4.10.2. Tutum Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	54
4.10.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	55
4.10.4. Sergi Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	55
4.11. Ailenin Gelir Durumuna Göre Bulgular	56
4.11.1. Yetenek Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	56
4.11.2. Tutum Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	57
4.11.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	58
4.11.4. Sergi Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması..	59
4.12. Gazete Okuma Durumuna Göre Bulgular.....	59
4.12.1. Yetenek Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	60
4.12.2. Tutum Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	60
4.12.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre	61

<i>Karşılaştırılması</i>	61
<i>4.12.4. Sergi Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması</i> .	62
BÖLÜM V	63
SONUÇ VE ÖNERİLER	63
<i>5.1. Sonuç</i>	63
<i>5.2. Öneriler</i>	66
<i>5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler</i>	66
<i>5.2.2. Araştırmacılara Yapılan Öneriler</i>	68
KAYNAKÇA	69
EKLER	73
EK-1	73
Kişisel Bilgi Formu	73
EK-2	74
Tutum Ölçeği	74
EK-3	76
Araştırma İçin Alınan Yasal İzin Belgeleri	76
ÖZGEÇMİŞ	79

SİMGELER VE KISALTMALAR

- A.B.D.** : Anabilim Dalı
BEÜN : Bülent Ecevit Üniversitesi
Ed : Editör
f : Frekans
MAKÜ : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
N : Öğretmen Adayı Sayısı
p : Anlamlılık Derecesi
SPSS : Statistical Package For Social Sciences
ss : Standart Sapma
t : t değeri (t- testi için)
 \bar{X} : Aritmetik Ortalama
% : Yüzde
YÖK : Yükseköğretim Kurulu
vb : Ve benzeri

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Sayıları	30
2. Yetenek Boyutuna Yönelik Öğretmen Adayı Görüşleri	32
3. Tutum Boyutuna Yönelik Öğretmen Adayı Görüşleri	34
4. Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Öğretmen Adayı Görüşleri	36
5. Sergi Boyutuna Yönelik Öğretmen Adayı Görüşleri	38
6. Yetenek Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	39
7. Tutum Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	40
8. Güncel Gelişmeler Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	40
9. Sergi Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	41
10. Yetenek Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması	42
11. Tutum Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması	42
12. Güncel Gelişmeler Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması	43
13. Sergi Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması	43
14. Yetenek Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması	44
15. Tutum Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması	45
16. Güncel Gelişmeler Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması	46

17. Sergi Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması	47
18. Yetenek Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	48
19. Tutum Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	49
20. Güncel Gelişmeler Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	49
21. Sergi Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması	50
22. Yetenek Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	51
23. Tutum Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	51
24. Güncel Gelişmeler Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
25. Sergi Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
26. Yetenek Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	53
27. Tutum Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	54
28. Güncel Gelişmeler Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	55
29. Sergi Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	55
30. Yetenek Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	56
31. Tutum Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	57
32. Güncel Gelişmeler Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması ..	58
33. Sergi Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması	59
34. Yetenek Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	60

35. Tutum Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	60
36. Güncel Gelişmeler Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	61
37. Sergi Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması	62

BÖLÜM I

Giriş

Günümüzde sosyal, kültürel ve sanatsal alanlarda yaşanan gelişmeler açısından toplumsal ve bireysel ihtiyaçlar teknoloji geliştikçe değişimlere uğramaktadır. 20. ve 21. yüzyıllarda gereksinimler arttıkça, yaşamda da sanatta da hızlı değişimler yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. Çağımız kültürel, teknolojik, bilimsel, sosyal yönden ilerlerken sanat da bu ilerlemelerden faydalanarak günümüze kadar gelmiştir.

Sanat, kişinin duygu ve düşüncelerinin şekillenmesidir. Tolstoy (2004, s.253) için sanat, insan bilincine kazandırılan bilginin algılar dünyasından duygular dünyasına taşınması sürecidir. Erbay (1997, s.5) için sanat, insanı ifade etme yollarından biridir.

Ülkemizde bireyin alanının yetkinliğinin yanında aktif, sanatçı, sanatsever, sporcu insan tipine değer vermeye başlamışlardır. Çünkü sanat, insanın duygusal, sezgisel, düşsel, imgesel ve gizemli dünyası üzerinde kuruludur (Pekmezci, 2002, s.36)

Sanat, günümüzde eğitim ile iç içedir. Sanat, nasıl günümüzün koşullarına ayak uydurmaya çalışıyorsa, sanat eğitimi de günümüzün olanaklarından faydalanmaktadır. Sanat gelişim gösterdikçe, sanat eğitimi de gelişmektedir.

Sanat eğitimi denince, yalnızca bir öğretim dalı değil, eğitimi ve öğretimi tümüyle kapsayan ve onları yenileyen bir uygulama düşünüş, davranış anlaşılmaktadır. Genel eğitimin bütünleştirici bir bileşeni ve tinsel eğitimin temeli olarak sanat eğitimi, kişiliğin uyumlu bir bütün olarak gelişimi sürecinde, kişideki yaratıcı ve üretici güçlerin gözetilip geliştirilmesini amaçlar (San, 1979).

Sanat, güzel olanı keşfetme, güzel olanı görme, aklımızdaki düşünceyi somut bir düşünce haline getirme olarak bilinmektedir. Sanat kendi arasında birçok dala ayrılmaktadır. Plastik sanatlar da sanatın dalları arasında yer almaktadır.

Plastik sanatlar; resim, heykel ve mimari sanatlarına denir. Üç boyutlu anlatımı olan sanatların ismidir (Turani, 1980, s.105).

Plastik sanatlar, yoğrulabilen, biçimi işlenebilen, zengin biçimli ' üç boyutlu' anlamına gelir. Biçimsel unsurlara dikkati çekmektedir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997).

Plastik sanatlar eğitimi, birey ve toplulukların sanatsal ve kültürel açıdan yetiştirilmesi ile ilgilidir. Bu yetiştirme genel olarak kültürel bilinçlendirme anlamına gelir (Erbay, 1997, s.9).

Eğitim; bireyin, kişisel düşüncelerini, kişisel yeteneklerini, kişisel çalışmalarını göz önünde bulundurarak yeni veriler oluşturacak şekilde düzenlenip topluma sunulmasıdır. Plastik sanatlar da eğitim ile birleşerek, bireyde estetiksel bir bakış açısı oluşturmaktadır.

Araştırmada, Yükseköğretim kurumlarında farklı alanlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının ne derecede oldukları tespit edilmeye çalışılacaktır.

1.1. Problem Durumu

Sanat, bireyde düşünme, fark etme, duyguları ifade etme, yaratıcılık, algılama gibi olgular yaratır. Sanat, bireyin yaşantısının her anında bulunmaktadır. Sanatsal biçimler ve yapılan tasarımlar günlük hayatımızda sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Örneğin; evimizdeki bir vazo, tablo, yemek tabağı, koltuk, halı vb. gibi. Bu durumda sanatın, kişilerin hayatı ile ne kadar iç içe olduğu fark edilmektedir.

Bir sanat yapıtı karşısında, bizi, kendimizi sorgulamaya iten şey, sanatçının anlatmak istediği şeyi kavrayabilmektir (Lhote, 2000, s.109). Plastik sanatlar alanında da, bireylerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak eğitim verilir. Buna bağlı olarak, araştırmada öğretmen adayları temel alınarak, farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılacaktır. Ayrıca, elde edilen bilgiler doğrultusunda, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının incelenmesiyle cinsiyetleri, genel not ortalamaları, bölümleri, yaşadıkları yer, anne- babalarının eğitim durumları, ailelerinin aylık geliri, gazete okuma sıklıkları gibi değişkenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakılarak problem durumuna ulaşılmaya çalışılacaktır.

1.2. Problem Cümlesi

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları cinsiyete, okudukları bölüme, üniversite eğitimine başlamadan önce yaşadıkları yere, anne ve babanın

eğitim durumuna, ailenin aylık gelirine, gazete okuma durumlarına göre değişmekte midir?

1.2.1. Alt Problemler

1. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları ne düzeydedir?
3. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri izlemeye yönelik görüşleri ne düzeydedir?
4. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katılımına yönelik görüşleri ne düzeydedir?
5. Cinsiyetlere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
6. Genel not ortalamasına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
7. Bölümlere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
8. Üniversite eğitimine başlamadan önce yaşadıkları yere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
9. Annenin eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
10. Babanın eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
11. Ailenin gelir durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?
12. Gazete okuma durumlarına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğretmen adayları temel alınarak, farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, cinsiyetleri, genel not ortalamaları, bölümleri, yaşadıkları yer, ailelerinin ekonomik gelirleri, anne- baba eğitim düzeyleri, gazete okuma sıklıkları gibi değişkenler arasında herhangi bir farkın olup olmadığı ve elde edilen bilgiler doğrultusunda öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Kişilerin kalifiye bir eleman olarak yetişebilmeleri ve alanlarında yeteneklerini sergileyebilmeleri için öncelikli hedef, eğitim kalitesinin artırılmasıdır. Alanında uzman, kendine güvenen, toplum için bir şeyler yapmaya özen gösteren bireylerin yetişmesinde eğitim önemlidir. Dünyada bir çok ülke kendi toplumlarına yararlı bireyler yetişmesini sağlamak için eğitime önem vererek, eğitimi devlet ihtiyaçlarının en başında tutmaktadır.

Eğitilmiş insan kendisini her alanda geliştirebilme yetisine sahip olabilmelidir. Sadece uzmanlaşacağı alanda değil, her alanda kendi kendine yetebilecek, çevresine ve içinde bulunduğu topluma yararlı olabilecek bir kişiliğe sahip olabilmelidir. Eğitilmiş kişi estetik, pratik bilgilerinin yanı sıra yaratma, üretebilme, var olanı farklı açılardan keşfedebilme yeteneğine sahip olabilmelidir.

Plastik sanatlar eğitimi; bireylerin yaratıcı, estetik değerlere önem veren, görerek ve keşfederek kendisini geliştirmiş kişiler olmalarını amaçlamaktadır. Bir toplumda sanatı ve plastik sanatları anlayan, gördüğü eseri yorumlayabilen, çevresi ile ilişki kurabilen, kendi fikirlerini somut hale getirerek ortaya çalışmalar sunabilen kişilerin yetişmesi önemlidir. Bu çalışmada yapılmış olan uygulama öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını ortaya çıkaracağı düşünüldükçe ve bu tutumlara bağlı değişkenleri belirlemek açısından önemli olabilir. Çünkü, öğretmen adayları ileriki dönemlerde eğitim verdikleri öğrencilerine model olabilirler. Aynı zamanda bu çalışmada yapılmış olan uygulama ile konuyla ilgili yeni araştırmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada verilerin toplanması esnasında, Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi 4. sınıf öğretmen adaylarının tutum ölçeğine ve kişisel bilgi formuna içtenlikle cevap verdikleri varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2012- 2013 eğitim- öğretim yılında, Zonguldak ilinde bulunan Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesindeki, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümleri ile sınırlıdır.
2. Üniversite 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 232 öğretmen adayı ile sınırlıdır.
3. Öğretmen adaylarına plastik sanatlara yönelik uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Plastik Sanatlar : Türkçe de güzel sanatlar ile eşanlamda kullanılan terim. ‘ Plastik’ sözcüğü Almanca ve Fransızca da ‘ yoğrulabilen, biçimi işlenebilen zengin biçimli’, hatta ‘üç boyutlu’ anlamlarına gelir. Özellikle heykel ve resim için kullanılmakla birlikte, resimde üç boyutluluk (plastiklik) yanılsama olarak vardır (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997).

Plastik Sanatlar : Resim, heykel ve mimari sanatlarına denir. Üç boyutlu anlatımı olan sanatların ismidir (Turani, 1980, s.105).

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve İle İlgili Araştırmalar

2.1. Sanat

2.1.1. Sanatın Tanımı ve Önemi

İnsanlığın var olmasından günümüze kadar sanatın da var olduğu düşünülmektedir. Sanat, toplumun değer yargılarını ön plana çıkarmaya yardımcı olan bir kavramdır. Toplumdan topluma, kültürden kültüre değişim göstermektedir. Sanat bir ülkenin değerlerini etkilemektedir. Çağımız ilerledikçe sanat da kendini yenilemektedir.

Sanat kelimesi Arapça' da amel yani iş yapma anlamına gelen "sun' " kökünden türetilmiştir. "Sun" un sözlükteki tanımı, bir iş meydana getirmek ve bir maddeye zihinde tasarlanan şekli vermek biçiminde yapılmaktadır. Bu kelime (sun') ayrıca, güzellik ve hayran olunacak bir kudret eseri anlamında olduğundan ve daha çok, yaratma ve doğanın yaptığı şeylerde kullanıldığından, akıl ve zekasını kullanarak insanın yaptığı şeyler için ise "sanat" kelimesi kullanılır olmuştur (Gökhan, 2007, s.53).

Sanat, sözcüğü daha çok 'plastik' ya da 'görsel' sanatlara bağlandığını, ancak edebiyat ve musiki sanatlarını da içine alan tüm sanatları kapsayan geniş bir tanım olarak ele alınır. Sanat, bir anlatım aracıdır; dil ifade için nasıl, mürekkep, kağıt, baskı makinesi vb. kullanıyorsa sanat da kendi malzemesiyle bir çok mesajlar taşır. Başlıca sanat faaliyetlerinin hepsi de bize bir şeyler anlatmaya çabalar. Evrensel olan şeyler, insan veya sanatın hakkında başka şeyler anlatır. Sanat, aynı zamanda bir bilgi tarzıdır ve sanat dünyası, bilim ya da felsefe dünyasındaki bilgiler kadar değerli, insana yararlı bilgilerdir (S. Buyurgan ve U. Buyurgan, 2007, s. 16).

Sanat, insanın duygu, düşünce ve heyecanlarının, ruhsal deneylerinin başkalarına aktarabilmesi, yani duygu ve düşüncelerin biçimlenmesidir (Yolcu, 2009, s. 9).

Sanat, doğrudan doğruya özgürlüğün ve özgürleşimin nesnelleştirildiği alandır (Oktay,1994, s.18). Sanat, bireyin kendini anlatma biçimidir. Bireyin içinde bulunduğu dünya ile iletişim içine girerek, kişinin kendisini keşfetmesine yol göstermektedir. Sanat, bireyin konuşamadıklarını, anlatamadıklarını kalem, kağıt, boya, tual, nota ile ifade ederek kendi iç dünyalarına girmeleridir.

' Anlamalı biçimlerin özgürce yaratılması' olan sanat, kişiliğimize, ilişkilerimize ve yaşantımıza biçim verirken dünyayı algılama biçimimizi değiştirerek zenginleştirir (Dülgeroğlu, 2011, s.7).

Sanatın, tasarım ya da estetik deneyimi farklı zamanlarda ve yerlerde var olan farklı grupların içinde buldukları kültürel grubun yapısına bağlı olarak tanımlayacakları şeklinde bir yaklaşımla, görsel kültürü anlamak için bir başlangıç olduğu iddia edilmiştir (Barnard, 1998, 2010, s.185). Sanat, eski zamanlardan beri içinde yaşadığı ortamdan, kültürden, toplumdaki etkilenecek bir gelişim göstermiştir.

Sanat, bir milletin sosyal ve kültürel yapısını, o milletin yaşam tarzını yansıtır. Kişi düşündüklerini, sevgisini, hoşgörüsünü, bilgisini, tavrını, hal ve hareketlerini, kendi iç dünyasını sanat çalışmasına yansıtır. Sanat, bir nevi kişinin kendini ifade etme yoludur.

Sanatın görevi, insanı bütünlüğü içinde heyecanlandırmak, kendini bir başkasının yaşamı ile bir görebilmesini, başkalarında kendisinin olabilecek yaşantılarını benimsemesini sağlamaktır (Fischer, 1985, s.13). Sanat, kişinin kendisini farklı yönlerden keşfetmesidir.

Alanında uzman, kendine güvenen, toplum için bir şeyler yapmaya özen gösteren bireylerin yetişmesinde eğitim önemlidir. Dünya da birçok ülke kendi toplumlarına yararlı bireyler yetişmesini sağlamak için eğitime önem vererek, eğitimi devlet ihtiyaçlarının en başında tutmaktadır. Eğitim, kişilerin ortaya çıkmayan yeteneklerinin, ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkarılması olarak da bilinmektedir.

Sanat/ sanat eğitimi, özgür, özgün ve inançlı bir insan yapısı oluşturmada en etkili araçlardan biridir (Çetin, 2002, s. 206).

Sanat eğitim ile etkileşim içindedir. Eğitim, genellikle istendik davranışların oluşumunda etkilidir. Sanat eğitimi de, toplumun gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Bireyler ömürleri boyunca öğrenirler. Öğrenmeleri nedeniyle kişiler kendi yeteneklerinin farkına varabilirler. Yaşamları boyunca var olan her şeyle iletişim kurmaya, bu iletişimlerini geliştirmeye çalışırlar. Sanat eğitimi, bir toplumun geçmişteki sosyal ve tarihsel yapısını gün yüzüne çıkarmamıza yardımcı olmaktadır.

Sanat eğitimi, sanatın tüm dallarını kapsayan (tasarım, resim, tiyatro, bale, sinema, fotoğraf, müzik, yazı, drama, gösteri, dans, heykel, mimari ve çevre tasarımı vb.) bu unsurlarla bireyin estetik, sosyolojik, biyolojik, psikolojik, yönlerini ve yaratıcılığını geliştirmeye çalışan etkinlikler bütünüdür (Mercin, 2002, s. 17).

Sanat eğitimi; öğrenci ve öğretmen merkezli olan fiziksel, duygusal, görsel, etkileşimsel bir faaliyettir. Yapılan faaliyetler süresince öğrencinin sanatla ilgili bilgi birikimlerinden faydalanılmaktadır.

Sanat eğitimi, dünyadaki farklı toplumların kültürleriyle etkileşim içinde bulunmamızı da kolaylaştırır. Bireylerin farklı kültürlerdeki sanat objelerini, sosyal, kültürel etkinliklerini tanımalarına yardımcı olur. Sanat eğitimi ile toplumlar arası etkileşim yaşanır. Sanat eğitimi alan bireyler anaokulundan yükseköğretimin sonuna kadar sanat ile etkileşim içinde olurlar.

Sanat eğitimi, sanat uğraşısında bulunan kişide ve sanat eseriyle karşılaşp onu değerlendirende harekete geçen tüm zihinsel yeti ve süreçleri, duygu, algılama, imgeleme, düşünme, anma ve çağrışım gibi, güçleri eğitmektedir (Aykaç, 2004, s.221).

Sanat eğitimi; bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilme yetenek ve yaratıcılığının estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan çabadır. Sanat eğitimi; gençlere estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir (Erbay, 1997, s.9).

Sanat eğitimi, tarihsel gelişim, kültürel, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin ışığında gelişir ve bunun yanı sıra siyasal gelişmeler ve eğitim politikaları da sanat eğitiminin gelişimine yön gösterir (Uçar, 2007, s.10).

Sanat eğitimi; hissedeni, üreten, ilgileneni, yaratan, beceri kazandıran, özgüveni yüksek, kendini ifade edebilen, yarattıkları ile yeteneklerini yorumlayabilen faydalı bireyler yetiştirmeyi amaçlar.

Erdem Ünver' e (2002, s. 16) göre sanat eğitiminin amaçları şunlardır;

- Öğrencilerin duyuşsal alana yönelik algılama ve ayırt etme yeteneklerini geliştirebilme.
- Öğrencilerin tasarlama yetilerini geliştirebilme.
- Öğrencilerin kritik (analiz ve sentez) yapabilme becerilerini geliştirebilme.
- Öğrencilerin sanat eserlerine karşı ilgi ve duyarlılıklarını geliştirebilme.
- Sanat eserlerinden haz alma.
- Sanatın çeşitli teknik ve yöntemleri ile kendilerini ifade edebilme.

Sanat ve sanat eğitimi toplum için önemli bir yere sahiptir. Toplumun değer yargılarının oluşumunda sosyal, kültürel bir etkinlik olarak önemi büyüktür. Sanat eğitimi, her birey için gerekli bir etkinliktir. Sanat eğitiminin amacı; kişinin estetiksel olarak eğitim almasıdır. Sanatta birey kendini, kendine özgü bir şekilde anlatabilmelidir. Kendi iç dünyasını tuale, kağıda, müzik aletlerine aktarabilmelidir.

Mutlu Erbay' a (1997, s.15) göre de sanat eğitiminin amaçları şunlardır;

- Kişiyne sanat deneyimleri yapmaya ve yaratıcılığını geliştirmeyi cesaretlendirmek,
- Artistik mirası geleceğe taşımak,
- Topluma sanat değerlerini kazandırmak' tır.

İnsanın kendini yönlendirmesi ve zenginleştirmesi için bir bütün olarak gelişmesi, ancak sanatsal çabalarla yakalanabilir. Sanat alanında deneyimimiz yoksa, hala dünyamız sınırlıdır. Sanat bizlerle ve bizim algıladığımız şekillerle vardır. Bu varlık her insanın onu algılayış şekline ve obje hakkındaki tanımlarına, yerleştirmelerine göre belirlenir ve bu algılar zamana göre değişiklik gösterir (Gökhan, 2007, s.53).

Sanat eğitimi ile bir birey içinde yaşadığı toplumun kültürünü öğrenir. Kültürel değerlerine, geleneğine, sanatına, tarihine saygı duyan, onu koruyan bireyler kültürün gelecek nesillere taşıyıcısı olurlar. Bir milletin oluşumunda, varlığını sürdürmesinde ve sağlam temellerle ilerlemesinde maddi ve manevi değerlerinin önemi büyüktür. Sanat eğitimi de çocuca ve gence kültürünü tanıtır, öğretir, sevdiren ve onu bu değerleri koruyacak ve yaşatacak bireyler olarak yetiştirir (S. Buyurgan ve U. Buyurgan, 2007, s.24).

Sanat, duygu ve düşünceleri güçlendirir, bireylerin hayal gücünü harekete geçirir, yaratıcılıklarını ön plana çıkarmalarında yardımcı olur. Sanat eğitimi dünyayla iç içedir, kişinin yaşantısıyla, çevresiyle her zaman etkileşim içindedir.

Oktay' in dediği gibi' sanat, son kertede görme ve anlama sorunudur' (Oktay, 2000, s.11).

Sanat eğitimi; teknolojik ilerlemeyle, tarihsel gelişimle, kültürel etkinliklerle, bilimle, sosyalleşmeyle gelişim göstermektedir. Sanat eğitimi toplumsal gelişim için önemli bir yere sahiptir.

Tüm eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan sanat eğitimi bireyin istendik davranışları kazanması, yaratıcılığının, tasarım gücünün gelişmesi, üretici bir birey olma yönünde güveninin artması ve karşılaştığı sorunlara çözüm getirebilme yeteneğinin olgunlaşması için gerekli görülmektedir (Şimsek, 2006, s. 60).

Sanat eğitimi yaşadığı toplumu, insanları, kültürü, örf ve adetlerini algılamasında önemi fazladır. İnsanlığın ilk dönemlerinde sanat mağara duvarlarında hayvan resimleriyle başlamıştır. Bu zamanın konuları tamamen insanın doğal ihtiyaçlarından kaynaklanan gereksinimlerden ortaya çıkmıştır (Turani, 1992).

Sanat eğitimi; kişinin içindeki gizli kalmışlıkları yaratıcılık, düşünce, hissetme sayesinde ortaya çıkarmaktadır. Kişilerin sanat ve toplumla olan ilişkilerinde güzel olanı hissetmesini, görmesini, çevresinde var olan objeleri fark etmesini sağlamaktadır. Kişinin kendisinde var olan yaratıcılığı keşfetmesine ve içindeki sanat sevgisini ortaya çıkarmasına yol açmaktadır.

Sanat eğitimi süresince, birey algılarını eleştirip yargılamakta, yaratıcı, özgün çok yönlü çözümler geliştirebilmekte böylelikle güncel hayattaki olaylara yaklaşımları da diğer bireylere göre farklılık göstermektedir (Yılmaz ve Ünalın, 2002, s.381).

2.2. Plastik Sanatlar

2.2.1. Plastik Sanatların Tanımı

Sanat denince aklımıza güzel olanı görme, fark etme, güzel olandan hoşlanma, bir objeyi, nesneyi hissetme, aklımızdaki güzelliği keşfederek ortaya ürün sunma gelmektedir. Plastik sanatlar kavramı da sanatın dallarından biridir.

Plastik sanatlar, yoğrulabilen, biçimi işlenebilen, zengin biçimli ' üç boyutlu' anlamına gelir. Biçimsel unsurlara dikkati çekmektedir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997).

Plastik sanatlar, resim, heykel ve mimari sanatlarına denir. Üç boyutlu anlatımı olan sanatların ismidir (Turani, 1980, s.105).

Yumuşak cisimleri şekillendirme sanatına plastik, sert cisimleri şekillendirmeğe mimari, heykel, oyma, resim ve kazma ve bunları oyarak işlemeğe müsait olan resim dallarında yapılan bütün sanatlara plastik sanatlar denilmektedir. Kabartma eserlere plastik sanatlar denilmektedir (Erbay, 1997, s.7). Plastik sanatlar imgesel bir düşünme biçimidir (Balci, 2004, s.96).

Plastik sanatlar bireyin görmek istediklerini, malzemelerle bütünleştirerek ve içinde var olan düşünceyi imgeselleştirerek ortaya somut bir ürün sunmasına yardımcı olur. Plastik sanatlar yardımıyla birey çevresindeki objeleri tanır.

2.2.2. Plastik Sanatların Önemi

Plastik sanatlar toplumların yaşantısında gelecek nesiller için önemli bir etken oluşturmaktadır. Eski zamanlardan günümüze kadar yapılan savaşlar, toplumsal sorunlar, ülkenin ekonomik yapısı, aynı zamanda gelişen teknoloji ve bilim bireylerin bakış açılarını, sanatı, sanatın konularını etkilemiştir. Sanat yapıtı her zaman çevresiyle, kültürel mirasıyla, toplumsal değerleriyle bir bütün içindedir. Hiçbir zaman birbirinden ayrı düşünülemez.

Toplumsal yaşayış içerisindeki bireylerin estetik beğeni, haz, heyecan ve hoşlanma duygularını açığa çıkarmak, yaşamsal kavramlara yaklaşımlarına duygusal bir nitelik

ekleme, yaşamı bu anlamda daha zevkli anlaşılır hale getirmek ve sanatsal beğeni düzeyine kalite kazandırmak gibi bir misyon üstlenmektedir (Yılmaz ve Ünal, 2002, s.382).

Sanat toplumun yapı taşıdır. Sanat toplumun değerleriyle, insanlarıyla biçim kazanır. Ülkemizde de plastik sanatlar eğitimi; içinde yaşadığı çağın koşullarına ayak uydurabilmek ve çağdaş gelişmişlik düzeyine ulaşabilmek için toplumsal, ekonomik, politik ve eğitsel sorunlara karşı karşıya bulunmaktadır (Erbay, 1997, s.173).

Toplum, sanat çalışmasını, topluma faydalı ise kabul ederek sanatı ve sanatçıyı toplumsal değerlerin en üstünde tutar; fakat toplumdaki kopuk, toplum yararına olmayan bir yapı ise toplum, sanat ve sanatçıyı toplum içerisinde yok edebilir.

Plastik sanatlar eğitimi, eğitim düzeyinin düşüklüğü, teknolojik ve eğitimsel masraflar, bozuk yapılaşma, caddelerin, sokakların düzensizliği, yaşanan çevredeki insan sayısı etkileyebilmektedir

Plastik sanatlarla ilgilenen bir bireyin çalışmasında mutlaka yaşadığı çevreden, aileden, mahalleden, şehirden, insanlardan, aldığı eğitimden, yaşadığı kültüre, örf ve adetlerine kadar ayrıntılar bulabiliriz; çünkü toplum, sanatı ve sanatçıyı geleneksel bir yapının içine almıştır. Sanatın aynı zamanda toplum içerisindeki insanları bir arada tutma özelliği de vardır. Bazen bir konserde, bazen bir sinemada, bazen bir konferansta, bazen kütüphanede, bazen bir sergi bireylerini bir daire içine alabilmektedir. Plastik sanatlar eğitimi, hem toplumsal, hem bireysel, hem fiziksel, hem düşünsel fikirler içerisinde kendini canlı, iletişimsel tutabilmektedir.

Plastik sanatların toplumsal amaçları da bulunmaktadır. Öncelikle sanattan anlayan bireyler yetiştirerek bunların birer sanatçı olmasını sağlamak, ekonomik gelişimlere yardımcı olmak, bireylerin sanatın tekniklerini farklı bakış açılarıyla görmesini sağlamak, toplumun kültürel yapısına, örf ve adetlerine yönelik çalışmalarda bulunmak, estetik, güzel, hoş olanı görmek gibi amaçlara yöneliktir. Sanat ve sanat eğitimi kişinin kendisini ifade etmek için olanaklar sunmaktadır. Kendinden emin, kendine güvenen, toplum ile iç içe olan bireyler yetiştirmek sanat eğitimi için önemlidir. Toplum ve plastik sanatlar her zaman iç içe olmalıdır.

Sanatın toplumsal projeye koparılamaz bağları vardır (Oktay, 1994, s.18). Sanat, toplumu bilgilendirmeyi, insanlarla iç içe olmayı sağlayan, toplumsal olaylara değer ve anlam katmayı hedefleyen bir yapıya sahiptir. Sanat, her zaman toplum ile birey arasında bir köprü oluşturmaktadır. Sanat ve sanat eğitimi kadar da sanatın yapıldığı eğitim alanları da toplum için önemli yer tutmaktadır. Plastik sanatlar, toplumların milletler arası iletişimi sayesinde birbiriyle yakınlaşmasını, bilgi, teknoloji, kültür alış- verişlerinde bulunmasını sağlamaktadır.

Sanatsal gösteri, sanat yapıtı ortaya konarken ya da sanat eğitimi verilirken toplumun alışkanlıkları, gelenekleri de dikkate alınmalıdır (Erbay, 2004, s.45). Toplum bir nevi sanatı yönlendirir.

2.3. Plastik Sanatlar Eğitimi ve Hedefleri

Günümüzde plastik sanatlar eğitimi görsellikle yakın ilişkilidir. Plastik sanatlar eğitimi; deneme, keşfetme, arama, bulma, görme, analiz etme, sentezleme, eleştirme, hissetme, araştırma, uygulama gibi süreçlere sahiptir.

Eğitim; geniş anlamda bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir (Tanrıöğen, Yalçinkaya, Kızılloluk, Ekiz, Yaşaroğlu, Çelik, Durukan, Ergen, Günbay, Aksüt ve Kapusuzoğlu, 2005, s.13). Plastik sanatlar eğitimi de bu sosyal süreçler içine girmektedir.

Plastik sanatlar eğitimi; birey ve toplulukların sanatsal ve kültürel açıdan yetiştirilmesi ile ilgilidir. Bu yetişme genel olarak kültürel bilinçlendirme anlamına gelir (Erbay, 1997, s.9). Aile eğitimi ve eğitim sisteminin birleşimiyle birey kendini yenileyerek, sanata, plastik sanatlara yönelebilmektedir. Plastik sanatlar eğitimi, toplumsal, bireysel, fiziksel, kültürel açıdan değişim gösteren bir kavramdır. Plastik sanatlar eğitimi sanat eğitimi gibi sadece teorik bilgilerle değil, var olan düşünceden üretici fikirleri ve bunların problemleriyle birebir ilgilenir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile çevremizde bulunduğumuz yeni araçlar çağdaş eğitim sistemini yönlendirmektedir. Modernleşen eğitim sisteminde ders araç ve gereçlerinin işlevleri, özellikleri değişmiş internet, dokunmatik sistemler, video,film, Dvd, Vcd disketleri, kasetler gibi sesli ve görüntülü yardımcı araçlardan yararlanılmaya başlanılmıştır (Erbay,2004).

Plastik sanatlar eğitimi, teknoloji eğitimi ile iç içe bir gelişim göstermektedir. Plastik sanatlar; sanat tarihinden, toplumun örf ve adetlerinden etkilenerek sanatçıların farklı bakış açılarıyla günümüze gelmiştir. Plastik sanatlar eğitimi, bilim ve teknolojinin yeniliklerinden yararlanmışır.

Plastik sanatlar eğitimi; eskiden bütün okul çocuklarına yeterli eğitim vererek gelecekteki profesyonelleri yetiştirmeyi ve özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlardı. Bugün ise modern eğitimde; sosyal aktiviteler, mesleki bilgi, bireyin üretici konumuna geçirilmesi ve boş zamanların değerlendirilmesi yanında, kişinin ruhsal açıdan rahatlaması gibi amaçlar da ön plana çıkarmıştır (Erbay, 1997, s.16).

Bir sanat yapıtı karşısında, bizi, kendimizi sorgulamaya iten şey, sanatçının anlatmak istediği şeyi kavrayabilmektir (Lhote, 2000, s.109). Plastik sanatlar eğitimi, bireylerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak eğitim verir. Eğitimciler ile öğrenciler arasında bilgi aktarımı, tecrübe paylaşımı, yaratıcı fikirlerin aktarımı ve bazı genetik eğilimler de göz önünde bulundurularak plastik sanatlar eğitimi verilmektedir.

Plastik sanatlar eğitimi, eğitimci ve öğrenci beraberliğinde devam ettirilen görsel, fiziksel, ruhsal, akılsal, bedensel becerilerin yer aldığı bir sistemdir. Bu zaman içerisinde, bireyin plastik sanatlara yönelik bilgi birikimleri bir bütünlük içinde devam eder. Plastik sanatlarda öğrenme isteğe ve zamana bağlıdır. Bu yüzden plastik sanatlar eğitiminin öğrenimini kolaylaştırıcı bir eğitim sistemi oluşturulmalıdır. Plastik sanatlar eğitiminin öğretimi genellikle malzemelere dayalıdır. Sanatla ilgili objelerin kullanılmasına önem verilmelidir.

Yaşadığımız dünyada davranışlarımızı düzenleyen sosyal ve fiziksel sınırlar bulunmaktadır. Böyle bir dünyada özgürlüğümüzü elde edebileceğimiz, kendimizi ortaya koyabileceğimiz, tasarılarımızı gerçekleştirebileceğimiz, hayallerimizi tatmin edebileceğimiz yegane ve en uygun alan, elbette ki sanatsal alanlardır. Sanat, sıra dışı, özgün ve farklı olanın peşine takılır (Balcı, 2004, s.381).

Plastik sanatlarla ve sanatla ilgilenen bireylerin hayal gücü yüksek, risk almayı seven, araştırmacı, yenilikçi, renkli kişilikleriyle ön planda olan bireyler oldukları düşünülmektedir. Plastik sanatlarla uğraşan bireyleri hayal güçleri ile

yaratıcılıklarının yolu birleşmektedir. Plastik sanatlar ile ilgilenen bir kişi, insanlarla, kendi geçmişi ve geleceğiyle, kültürüyle, gelenek ve görenekleriyle, sanata bağlılıklarıyla, edindikleri tecrübelerle, hal ve hareketleriyle, düşündükleri ya da yapmak istedikleriyle farklılıklarını ortaya koymaya çalışmaktadır.

Erbay (1997, s. 17) ' a göre plastik sanatlar eğitiminin kişiye yönelik amaçsal yaklaşımları;

- Kişiyi öğrenmeye teşvik etmek
- Sorunlarını çözmeye yönlendirmek
- Doğruyu ve güzeli bulmaya yöneltmek
- Sonuca ulaşmayı sağlamak
- İşbirliğine yöneltmek
- Meslek edindirmek
- Kültürel değerlere sahip çıkmak
- Beceri kazandırmak
- Yaratıcılığı geliştirmek
- Kendini ifade edebilme
- Toplumsal değerleri kazanmak
- Estetiksel değerler
- Üretime yönelik çalışmalar sergilemek
- Duyguların dışavurumunu sağlamak
- Malzemeyi tanıma ve kullanma hakimiyeti kazandırmak
- Görsel yolla algılamayı öğretmek
- Kişinin tanınmasını sağlamak
- Kültür öncülüğü
- Terapi yoluyla rahatlamayı sağlamak

diye belirtmiştir.

Plastik sanatlar eğitimi; kişinin yaratıcı, işlevsel, yapıcı yönünü ortaya çıkarmasında yardımcı olmaktadır. Plastik sanatlar eğitiminin, kişinin içinde bulunduğu toplumun değerlerini ve insani değerleri ön planda tutarak, insanlara ve topluma karşı duyarlı bireyler olmasında önemi büyüktür.

Sibel Balcı' nın plastik sanatların hedefleri ile ilgili düşüncesi ise aşağıdaki gibidir (Balcı, 2004, s.383).

- Yaratıcılık konusunda uygulamalarda cesaretlendirici bir tavır takınmalı; özgüvenin gelişmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencinin kendi kararlarını almasında yüreklendirici olmalı, zemin hazırlamalı, seçim yapmasına izin verilmelidir. Otoriter bir tavır belirlemekten çok, kişisel düşüncelere önem verilmelidir.
- Sanatsal uygulamalarda salt teknik beceriler elde edilmemeli, deneyselliği elden bırakmadan daha sıra dışı anlatımlara fırsat vermeli, tasarlama ve sanatın düşünme eylemini harekete geçiren çalışmalara yönlendirilmelidir. Yeni olana ve sürekli gelişmeye heveslendirmek gerekir.
- Hoşgörülü olma, farklı olanı da bu çerçevede kabullenebilmelidir.
- Yaratıcılık açısından, değişen yaşam, teknoloji ve toplumsal birikimler dahilinde ders programlarının güncelleştirilmesi gereklidir.
- Sanat eğitiminde hayatın ' nesnesi' değil, 'öznesi' olan bireyler yetiştirmek için, temel yaklaşımlara ihtiyacımız vardır.

Plastik sanatlar eğitiminde; yaratıcılık, görsellik her zaman ön plandadır. İnsanlar sanatta, toplumda, kültürel varlıklar içerisinde her zaman bakarlar ve baktıklarını görmeye çalışırlar. Objelerin renkleriyle, yapılarıyla, yapılış tarzlarıyla yakından ilgilenirler. Sanatla ilgilenen bir bireyde ise yaratıcılık ön plandadır. Kişi gördüğü, hissettiği, duyduğu, tanımladığı objeyi, varlığı benimseyerek kendi yeteneği ve yaratıcılığı sayesinde farklı bakış açılarıyla ona yön verebilir. Plastik sanatlar eğitimi; tarih, kültür, estetik, güzellik, eleştiri, uygulama ile iç içedir.

Sanat eğitimi, genel eğitimin bütünlüğü içerisinde düşünülmeyle beraber kendine özgü eğitim yasaları ve yöntemleri olan bir alandır. Öğrenciler sanat eğitiminde, algılama, düşünme ve bedensel eylemlerin de katıldığı süreç içerisinde kendini ifade eder (Aykaç, 2004, s.221). Kendini ifade edebilen bir insan kendisiyle barışık

olmanın huzurunu duyar. Sanatla uğraşan bir bireyin düşünme, algılama, seçme, kavrama yetisi gelişmiştir.

2.4. Plastik Sanatların Tarihi ve Yeri

Tarih boyunca her kültür, dönemi ve alanı kendine özgü, bir daha yinelenmeyen, yinelenmeyen bir sanat yaratmıştır (Artut, 2002, s. 19). Türkiye ' de ve Avrupa' da plastik sanatların eski bir geçmişi vardır.

İnsanlar çok eski zamanlarda taş veya çakmak taşından kaba bir şekilde oluşan birçok taş eserlerle uğraşmışlardır. Yaklaşık İ.Ö 60.000 yıllarında, bu dönemlerde insanlar mağaralarda yaşıyordu. Yaşamlarını avcılıkla sağlıyorlardı. İnsanlar bu zamanda genelde resimlerinde gün ışığından uzak, genellikle hayvan resimleriyle karşılaşmaktadır (N. İpşiroğlu ve M. İpşiroğlu, 2009).

İnsanlığın Eskitaş çağlarından bu zamana eserleri ile çizdiği grafik izlendiğinde, küçük avcı topluluklarından köylere, köylerden site hayatına, site hayatından kent devletlerine ve daha sonraları, imparatorluklar ile diğer çeşitli devlet yönetimlerine varılır (Turani, 1992, s.9).

Ülkemizde resim eğitiminin okullarda ders olarak verilmeye başlanıldığı dönem 19. yüzyılda meşrutiyet döneminde başlamıştır. III. Selim zamanında kurulan Mühendishane-i Berr-i Hümayun (Mühendis Okulu)- 1795 programında resim derslerine yer veren ilk resmi kurumdur (Ünver, 2002, s. 17). II. Meşrutiyet'in ilanından sonra eğitim alanında ilerlemeler kaydedilmiştir. Askeri amaçlı kurulan ' Mühendishane-i Bahr-i Humayun' ve Mekteb-i Harbiye' de batıdan etkilenecek kurulmuştur. Meşrutiyet zamanında bu okullar öğretmen yetiştirme görevlerinde bulunarak eğitime büyük katkı sağlamışlardır. Bu okullarda işlenen temalar canlı, cansız modelden desen çizimleri, çizgisel çizimler olmuştur.

1883 yılında Osman Hamdi Bey' in özel çabalarıyla kurulan ressam ve uzmanlarında yardımıyla ' Sanayi-i Nefise Mektebi' sanat eğitiminde önemli yere sahip olmuştur. Resim, heykel, mimarlık, gravür alanlarında eğitime başlanılmıştır. 1908 Meşrutiyet devrimiyle diğer kurumların yanı sıra sanat eğitiminde batılılaşma hareketleri devam etmiştir. Bu dönemde kopyacılık geleneği gelişti (Ünver, 2002, s.18). Modern Türk resminin ikinci büyük dönemi Sanayi-i Nefise Mektebi'nin 1883' te kuruluşundan sonra başlayan resim faaliyetlerine bağlanır (Tansuğ, 1995, s.161).

1914 yılında ' İnas Sanayi-i Nefise Mekteb-i' altında sadece kızlara yönelik bir sanat eğitimine başlanılmıştır. Sanayi-i Nefise'nin kurulması dönem için önemli adım sayılmıştır. Doğa temalı resimler yapılmaya bu dönemde başlanılmıştır. Buradan mezun olan öğrenciler uzun bir süre resim öğretmenliği yapmışlardır. Bu dönemde genelde kartpostaldan yararlanarak çizimler yapma, kolaydan zora farklı açılardan bakılan resimler, hayali resim, yağlı boya resim yapmışlardır (Gökhan, 2007).

1914 yılında Avrupa' ya eğitim için gönderilen gurup Empresyonizm akımıyla geri dönmüştür. Nazmi Ziya, İbrahim Çallı, Feyhaman Duran, Hikmet Onat, Namık İsmail, Sami Yetik, Şevket Dağ, Mehmet Ali Laga, Vecih Bereketoğlu ve Hüseyin Avni Lifij 1918- 1928 arasını etkileyen ressamılar arasındadır (Ünver, 2002, s.18).

II. Dünya savaşından sonra sivil haklar ve toplumdaki özgürleşme hareketleri, teknolojik gelişmeler, varoluşçu yaklaşım, dilbilim, gösterge bilim üzerine yapılan araştırmalar, görsel malzemenin zenginleşmesi sanatçının sanattaki tavrını sorgular duruma gelmesi sonucunda plastik sanatlarda yeni anlatım biçimlerine yönelik arayışlar başlamıştır. Çeşitliliğin arttığı bu dönemde sanatçılar özne- nesne ilişkisini görüntü ve derinlik karmaşası içinde varoluşlarını sürdürmek istemişlerdir (Heptunalı, 2007, s.29).

19. yüzyılda tamamen sanat anlayışı, sanata bakış açıları değişmiştir. Eserlerde yeni arayışlar, yeni duygular, ışık- gölge oyunları, kompozisyonda bir tema olgusu, perspektif yapılar, çevresel olaylarla sanata yeni bir bakış açısı kazandırılmıştır.

Plastik Sanatlar, Resim, Heykel, Mimarlık gibi dört bölümden oluşan Sanayi Nefise Mektebi Alisi'nin eğitim sistemi ve yöntemi, Paris'de 1863 yılında kurulan Ecole Nationale Superiure Des Beaux-Arts'ından esinlenmiştir. Avrupa' ya gönderilecek sanatçıların seçiminde bu okulun Roma Akademisine benzeyen bir uygulama şekli hakimdir (Erbay, 1997, s.136).

Cumhuriyet' in ilanından sonra sanat ile ilgili çalışmalara önem verilmiştir. Bu dönemde Türk sanatında önem taşıyan camiler, minareler, hanlar, hamamlar, türbeler, evler, saraylar, kervansarayların onarılmasına, yer altında kalmış uygarlıkların sanat eserlerini ortaya çıkarılıp değerlendirilmesine, Türkiye' de arkeolojinin gelişmesi için çalışmalar yapılmış ve Türk mimarisi desteklenmiştir. (Erbay, 1997, 138). Cumhuriyet döneminde Avrupa sanatının çağdaş akımlarına

paralel eğilimler, D grubu altında toplanan ressamaların karma ve tek sergileri göze çarpmaya başlar. Cumhuriyet döneminin önemli ressamlarından Turgut Zaim, Zeki Kocamemi, Cemal Tollu, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nurullah Berk, Cevat Dereli, Ali Avni Çelebi, Eşref Üren, Muhittin Sebati, Hale Asaf, Sabri Berkel, Zeki Faik İzer ' dir (Tansuğ, 1995, s.161).

1932 yılında Gazi Terbiye Enstitüsünde Resim-İş bölümü kurulmuştur. Önceleri ortaokullara resim-iş öğretmeni yetiştirilmek amaçlanan bu bölümde daha sonra liselere de resim öğretmeni yetiştirilmiştir. Üç yıllık bir öğretmen okulu olarak ülkemize birçok değerli sanat eğitimcisi, ressam, heykeltıraş, grafiker kazandıran, Türk eğitim tarihinde kendine ait önemli bir yeri bulunan bu bölümün öğretim süresi 1978 yılında 4 yıla çıkarılarak, resim, heykel, iş ve grafik ana dallarında daha iyi eğitim görmüş, resim-iş eğitimi yetiştirilmeye başlanılmıştır. 1982 yılında 41 sayılı kararname ile üniversite bünyesine alınıp Gazi Eğitim Fakültesine bağlı bir bölüm olarak yeniden organize edilen Resim-iş Eğitimi bölümü ortaokul ve liselerdeki bölümlere öğretmen yetiştirmenin ötesinde lisans düzeyinde ders verilebilecek nitelik ve düzeyde elemanlar yetiştirir olmuştur (Bora, 2000, s.49).

1940'lardaki en önemli gelişme İsmail Hakkı Tonguç'un kurduğu Köy Enstitüleri'dir. Üretime dönük iş eğitimin verildiği bu okullarda sanat çalışmaları çok önemlidir. 1947'de kapatılan Köy Enstitülerinin yetenekli öğrencilerini Gazi Eğitim Enstitüsü'ne gönderebilmek amacıyla Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsünde Güzel Sanatlar ve Halk Sanatları bölümleri açıldı (Gökhan, 2007, s.62).

1950' den sonra teknolojinin, bilimin ilerlemesiyle oluşan akımlar pop art, op art ve soyut kavramlar plastik sanatlarda farklı düşüncelerin doğuşuna sebep olmuştur. Geçmişimizde izlenimciliğin ön planda olduğu temalar bu akımlarla birlikte yerini geometrik şekillere, fotoğraflara, videolara, mekanik tasarımlara bırakmıştır. Tüm dünya bu akımların etkisinde kalmıştır. Sanat ilerledikçe plastik sanattaki temalar da değişim göstermiştir. Reklamlar, renkli afişler, resimli dergi, gazete kullanılmaya başlanılmıştır. Plastik sanatlar farklılaşan toplumsal inanışlar, bilgi, teknoloji doğrultusunda kendini geliştirmiştir.

Son on yılda yurt çapında çok sayıda yeni üniversiteler ve bu üniversiteler bünyesinde Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarının açılması ülkemizde sanat eğitiminin yaygınlaşmasını sağladı (Ünver, 2002, s.21).

20. yüzyılda bilimin, teknolojinin hızla ilerlemesiyle sanatın da hareketli dönemleri başlamıştır. Yeni arayışlar, yeni ifade biçimleri ortaya çıkmıştır. Bu dönem sanatında daha önceki dönemlerde görülmeyen etkileşimler ortaya çıkmıştır.

20. yüzyıl plastik sanatlar alanında büyük bir gelişim zamanı olmuştur. Soyut dışavurumculuk, pop sanatı, minimal sanat, kavramsal sanat gibi akımlar ortaya çıkmıştır. Bu dönemde sanatla sanatçı bir bütün oluşturmuştur. Teknolojinin gelişimi, insanların sıra dışı konulara eğilimi sanatın farklı bir bakış açısı kazanmasına neden olmuştur. 20. Yüzyılın ortalarında sanat akımları ile doğal objelerin yerini bilgi almıştır. Aynı zamanda teknolojinin getirdiği yeniliklerden yararlanılarak film, fotoğraf, fotoğraftan yararlanılmaya başlanılmıştır.

20. yüzyıl sanatı tamamen teknik ve mantığın ön planda olduğu bir gelişim göstermiştir. Aynı zamanda kullanılabilirliği ve farklı yönlerin keşfedildiği mekanik çalışmaların çok olduğu bir zaman dilimi olmuştur. Ortaya çıkan akımların etkisi ile eserlerde birçok yenilik meydana gelmiş ve çalışmalar zamana ayak uydurmuştur. 21. yüzyılda da sanat eserlerinde 20. yüzyılda olduğu gibi yapılan yeniliklere ayak uydurularak farklı bakış açılarını içlerinde barındıran yeni sanat eserleri ortaya çıkmıştır ve çıkmaya devam etmektedir.

Toplumların çağdaşlık düzeyinin en temel belirleyicilerinden biri eğitim sistem ve programlarıdır. Çağdaş gelişimler ve yaklaşımlar gereği toplum, çağın gereklerine yanıt verir nitelikte bireylere ihtiyaç duymakta, dolayısıyla da eğitim kurumlarında yetişen bireylerin belirli bir niteliğe sahip olmaları toplumsal bir beklenti olarak günümüzde karşımıza çıkmaktadır (Yılmaz ve Ünal, 2002, s.379).

Sanat özgün olanı ortaya koymayı hedeflediği için sanat eğitimi sürecine dahil olan birey özgün ve orijinal düşünme konusunda da içsel yönelişlerini, hayal dünyalarındaki dinamiklerini ortaya çıkarabilmektir (Yılmaz ve Ünal, 2002).

Sanat gelişmiş toplumlarda milli kültürün bir parçası olarak görülür. Bu ülkelerde sanata ayrılan devlet dairesi, ya eğitim dairesinde bir bölüm ya da eğitimin içinde bir bölüm olarak çalışmaktadır. Her ne kadar sanat çevreleri; Polonya' da ki gibi Sanat Milli Kültür Kaynakları Bölümü, Venezuela' daki gibi Edebiyat ve Kültür bölümü, Türkiye'deki gibi Kültür Bakanlığı ile Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ya da Letonya'daki gibi Milli Kültür fonu, gibi isimleri tercih etseler de her zaman için Eğitim

Bakanlığı ya da Milli Eğitim Bakanlığının yetkileri altında yer almışlardır. Be'azı Ülkelerde kapsamlarına göre bu bölümlere bağımlılık değişmiştir. İngiltere'de sanatla ilgilenen bölüme 'Eğitim Heyeti' ne bağlı Sanat Konseyi yani İngiltere Eğitim İdare Kurulu denmiştir. Günümüz Almanya'sında Propoganda ve Halkı Aydınlatma Bakanlığı, sanat konularında söz sahibidir. Brezilya' da Sanat Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığına bağlıdır. Macaristan ve Polonya' da ise Mezhepler ve Milli İdare Bakanlığına bağlıdır. İsveç' te Milli Din ve Eğitim Bakanlığına, Hollanda da sanat eğitim ve Bilim Bakanlığına bağlıdır. Sanatın bağlı olduğu bölümde eğitim isminin hiç geçmediği tek ülke resmi sanat çalışmalarının iç işlerine bağlı olduğu İsviçre'dir (Erbay, 1997, s.82).

20. yüzyıl sanatı geçmişteki sanat eğitiminden tamamen farklı bir anlayış gözetmeye başlamıştır. Teknolojinin ilerlemesi, var olan insan gücünün kendini makinelere bırakması, monotonlaşan hayat, renklerin gelişimi, bilginin gelişimi, yaparak öğrenme, yaşayarak öğrenme, hayatı tecrübe ederek öğrenme, yaratıcılığın, düşüncenin, ilginin önemsendiği bir sanat anlayışı gelişmiştir.

Türkiye'deki sanat eğitimi Avrupa'daki sanat eğitiminden farklı bir gelişim göstermiştir. Türkiye sanayileşme gelişimini geç tamamladığı için sanat eğitimine ve plastik sanatlar eğitimine Avrupa'daki gibi erken başlamamıştır.

Sanat eğitiminde genelde batının etkisinde kalınarak eserler verilmeye başlanılmıştır. Cumhuriyetten önceki dönemlerde kurulan Mühendishane-i Bahr-i Humayun, Mekteb-i Harbiye batı kültüründen, sanatından etkilenecek ilk resim dersleri verilmeye başlanmıştır. Resim bu okulların programlarına teknik ve askeri amaçlarla girmiştir. Eğitimde makine, araç, arazi, silah vb. konuların daha iyi öğretilmesi anlayışı ile bu okulların eğitimde yer alan resim, perspektif, desen, teknik resim gibi dersler aynı zamanda batılı anlamda resmin okullara girmesini sağlamıştır (Heptunalı, 2007).

Osmanlı Ressamları Cemiyeti'nin girişimleri ile Sanayi-i Nefise mektebinden mezun olan öğrenciler sergiler açmaya başlamıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra Atatürk önderliğinde sanat çalışmalarına önem verilmiştir. Cumhuriyet dönemi sanatçı ve sanatçılar için önemli bir yere sahiptir. Atatürk önderliğinde Türk Ressamlar Cemiyeti kurulmuştur. Daha sonra Türk Ressamlar Cemiyetinde yer alan bu ressamlar Avrupa'daki gelişmeleri takip etmek, yeniliklerden, temalardan

faydalanmak için Bakanlığın açtığı Avrupa yarışmasını kazanarak Avrupa'ya gitmişlerdir.

Ali Avni Çelebi, Zeki Kocamemi gibi ressamın sağlam kompozisyonları, plastik değerlerin olgunluğu, çizgi yapısı ve renklerin çeşitliliğindeki ustalıkları, figürlerin dinamizmi ile Türk resminde açılan yeni bir dönemin öncüleri olmuşlardır (Ersoy, 1998, s.25).

Atatürk sanatın ve sanat eğitiminin toplumun medenileşmesi için önemli gerekli bir unsur olduğunu her zaman vurgulamıştır. Güzel sanatların her alanına önem vermiştir. Sanayi-i Nefise mektebinden sonra sanat eğitiminde konular kopyacılıktan çok yaratıcılık, düşünce ve bilim akımına dönüşmüştür. 1932' den sonra açılmaya başlayan, halk evleri, halk eğitim merkezleri aracılığı ile halkın sanat eğitimi alması sağlanarak güzel sanatlara karşı ilgisinin artması hedeflenmiştir.

1950' den günümüze kadar olan süreçte toplumun istek ve beklentileri doğrultusundaki eğitim politikalarını oluşturan düşünce, öneri, kararlarla farklı yönelimler görölmektedir. 1950 sonrası dönemde ilk olarak; okur-yazar oranının yükseltilmesi (1965), öğretmen açığının giderilmesi (1961), mesleki ve etkin eğitimin etkili kılınması (1965), öğretmen eğitimine önem verilmesi (1969) gibi hedefler görölmüştür (Heptunalı, 2007). 1949, 1962,1974, 1981 de Milli Eğitimde de sanat dersleri konularak öğrencilere sanat eğitimi verilmiştir.

Günümüzdeki bilimin ve teknolojinin hızla ilerlemesi, çevremizdeki makineleşme arttıkça sanat eğitiminde de değişimler yaşanmaktadır. Avrupa' da ve ölkemizde 1950' den sonra gelişen, değişen hayat ile plastik sanat çalışmalarında da reklam, film, dvd, vcd, video, kamera, mekanik, kasetler, renkli dergilerden, gazetelerden, kumaşlardan, elbiselerden faydalanarak sanatçılar farklı tasarımlar oluşturmaya başlamışlardır. Bu değişik objelerden oluşan çalışmalar ölkemizde de hala etkisini göstermektedir. İnsanlar arasında fikir alış veriş sağlanmaktadır.

Türkiye' de yıllardır sanat eğitimi üzerine yapılan tüm tartışmalarda, yazılarda incelemelerde yaratıcılığa ait sorunlarımızı dile getirip çözümlerin üzerinde anlaşmaya, alternatifler sunulmaya çalışılmıştır (Balcı, 2004, s.381).

Plastik sanatlar eğitimi ile nasıl baskı yapacağımızı, nasıl çizim yapacağımızı, nasıl desen çizeceğimizi, nasıl boya oluşturacağımızı, nasıl yağlı boya ile çalışacağımızı, nasıl renkleri kullanacağımızı kavratarak plastik sanatlar eğitimi verilmelidir. Toplum içinde nedenleri araştıran, bir şeyleri neden yaptığını bilen kendi özgüvenini kazanmış insanlar yetiştirilmesi amaçlanmalıdır. Bireyler bir şeyi yoktan var etmeyi hedeflemelidirler.

Sanat eğitimi kişiler arasındaki farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılır. Eğitim veren kişiler ile eğitim alan kişilerin bilgi, tecrübe, davranış, cinsiyet, yaş gibi belirleyici bireysel farklılıkları bazı kalıtsal özelliklerin etkileri de göz önünde tutularak sanat eğitimi gerçekleştirilir (Erbay, 2004, s.48).

Bir toplumun yaşama gücü, olanla yetinmeye, toplumun istemlerini karşılamak için yeni kapılar kuran, yeni olabirlikler bulan, yaratan, olanın dışına çıkma gücüdür. Görüleceği gibi olanla çatışma ve olanın dışına çıkma istemi yaşamsaldır. Bu nedenle eğitimin her basamağında, her alanında, yaratıcılığa yönelik bir örgütlenme ve eğitim görüşüne varmalıyız. Amaç yaşama sanatı eğitimidir ve yaşamsaldır. Sanat eğitimi de bu çerçevede, kendi yerini yeniden belirlemeli ve bütün yaşamı kapsayan, olabirlikler arayan, yaratan, olanın dışına çıkabilecek bir öze oturtulmalıdır, çünkü yaşamsaldır (Balci, 2004, s.383).

Sanata ve plastik sanatlar eğitimine ülkemizde daha fazla önem verilmelidir. Sanat eğitiminde, bireyin yaratıcılığına ve fikirlerine destek vererek sanata ilgisinin artması sağlanmalıdır. Son zamanlarda, toplum öğrenci ve öğretmen merkezli bir sanat eğitimine karşı çıksa da bu eğitimi veren öğretmenler ve eğitim alan öğrencilerin sanatın değerini topluma göstermesi gerekmektedir.

Plastik sanatlar eğitimi bir yaşantı, tecrübe, bilgi birikimiyle oluşan yaratıcılığın önde olduğu bir eğitimidir. Türkiye’ de henüz, birçok ailenin sanat eğitiminin var olan eğitim içindeki öneminin henüz farkında olmadığı düşünülmektedir. Bir bireyin eğitimi ailede başlar. Aile sanata ilgilirse, bireyde de sanatla yakından ilgilenme eğilimi görülmektedir. Kişinin sanat bilinci başta ailesinde ve yakın çevresinde başlar.

Sanat eğitimi ile plastik sanatlar eğitimi kişinin gelişiminde yardımcı bir etkidir. Ülkemizde okullarda verilen sanat eğitiminin belirli saatler arasında verilmesi, ders saatlerinin sınırlı olması, malzeme azlığı, çalışma yerlerinin yetersizliği, bireyler

tarafından derse gereken önemin verilmemesi plastik sanatlar eğitimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ülkemizde, Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri eğitim en önemli konulardan biri olarak ele alınmış olmakla birlikte günümüzde eğitime ve sanat eğitimine gereği kadar önem verilememiştir. Bu konuda önemli adımlar atılmış olmasına rağmen kısmen geçmişten devralınan, kısmen de zamanla belirlenen çeşitli sorunlar çözümlenememiştir (Erbay, 1997, s.173).

Plastik sanatların ülkemizde diğer bilim dalları ile mukayese edildiğinde, son sıralarda yer aldığı gözlemlenmektedir. Oysaki sanat ile uğraşan bir birey, sanatın kendisine çok şeyler kattığının farkına varacaktır. El becerisi, düşünce gücü, yaratıcılık ve kendini değişik yollarla ifade etme gibi kabiliyetler kazandığını görecektir.

2.5. İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taramalar sonucunda Plastik Sanatlar Eğitimi ilgili görüşlerin araştırıldığı çalışmalara rastlanmıştır, fakat; doğrudan Plastik Sanatlara Yönelik görüşlerin araştırıldığı çalışmalara rastlanmamıştır. Bu bölümde plastik sanatlarla ilgili olduğu düşünülen ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Bora (2000) tarafından gerçekleştirilen ' Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Plastik Sanatlar Eğitimi Programlarının Sorunlarını Belirleme ve Program Önerisi' adlı araştırmada Eğitim Fakültelerinde ' Resim-İş Eğitimi' bölümlerinde uygulanmakta olan öğretim programlarının sorunlarını bazı değişkenlere göre belirlemek, bu sorunları giderici öneriler geliştirmek ve bu sorunların bulunmadığı yeni bir program önerisi hazırlamak amaçlanmıştır. Araştırmada tarama araştırma yöntemi kullanılmıştır. Anketler yardımıyla sorunların hangi faktörlere dayandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ankara Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü oluşturmuştur. Araştırma sonucunda belirlenmiş bulunan sorunların yer almadığı bir öneri model geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu öneri geliştirilirken Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve Dünya Bankası iş birliğiyle, 1998 yılından itibaren başlatılmış ve yürütülmüş olan ' Üniversitelerin Yeniden Yapılandırılması', ' Üniversitelerin Değerlendirilmesi (Akreditasyon)' çalışmalarından

elde edilen veriler ile karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. YÖK tarafından değerlendirilmiş bulunan ' Türkiye' de Öğretmen Eğitiminde Standartlara' uygun bir ' öneri model' geliştirilmeye çalışılmıştır.

Uçar (2007) tarafından gerçekleştirilen, ' Türkiye ve İtalya' da Yüksek Öğretimde Plastik Sanatlar ve Bilgi Teknolojisinin Sanat Eğitimine Katkısı' isimli çalışmada öğrencilerin temel genel plastik sanat tarihi bilgisini ve lise düzeyinde bilgi teknolojisinin ne derece kullandığını ve her iki ülkede de farklı lise eğitimi almış öğrenciler arasında bu alandaki farklılıkları tespit etmeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini İtalya L' Aquila Güzel Sanatlar Akademisindeki yetenek sınavına giren ve birinci sınıf olan toplam 59 öğrenci, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi 191 öğrenci ve Marmara Üniversitesi Acıbadem Güzel Sanatlar Fakültesi yetenek sınavına giren ve birinci sınıf olan toplam 219 öğrenci baz alınmıştır. İtalya ve Türkiye' de farklı lise ve Yükseköğretim kademelerinde sanat eğitimcileri tarafından nasıl değerlendiriliyor, farklı toplum kesimleri ve sınıf bölünmeleri karşısında verilen plastik sanat eğitimi ve bilgi teknolojisinin kullanımıyla ilintili problemler karşılaştırılırken, model alması bakımından önem taşımaktadır.

Gökhan (2007) tarafından gerçekleştirilen, ' Türkiye' de İlköğretimde Plastik Sanatlar Eğitimi ve Önermeler' adlı çalışmada ilköğretim okullarında yürütülmekte olan ' Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı' (1-8. sınıflar) sanat eğitimi altında yaşanan sorunlar ele alınmıştır. Sonuç olarak; sanat eğitimi okullarda kapsamı genişletilmiş olarak, ders saatleri çoğaltılarak, sanat yoluyla eğitim anlayışı ile birlikte amaçlarını sadece sanattan alan dersinde, özellikle okul öncesi ve ilköğretim okullarında mutlaka eğitim- öğretim sürecine dahil edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Heptunalı (2007) tarafından gerçekleştirilen , ' Günümüzde Plastik Sanatlarda Yeni Sanat Yaklaşımları ve Bu Yaklaşımların Sanat Eğitimindeki Yeri ' adlı çalışmada sanat eğitimcilerinin günümüz sanatı ile ilişkileri ışığında sanat eğitiminde kavramsal sanata yer verilmesine yönelik bir saptama yapılması amaçlanmıştır. Araştırma alan-yazına ve görsel belgelere dayalı betimsel bir çalışmadır. Çalışma evreni ve örnekleme bulunmamaktadır. Sanatın ve sanat eğitiminin daha çok bilgi teknolojilerini kullanarak, çağın değişen koşullarına ayak uydurmasını bilen, resim ve heykel ötesi yeni oluşumları ve alternatif yaklaşımları tartışmaya açabilen yerel ve evrensel değerleri sorgulayabilen sanatçı ve sanat eğitimcilerine gereksinimi vardır. Disiplinler

arası geiŖe ve iletiŖime imkan veren çağa uygun yeni eğitim programları geliŖtirilmesi sonucuna ulaŖılmıŖtır.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmada, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını ortaya koymak amacıyla betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırma modeli, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2010, s.21). Bu bölümde araştırma modeli, araştırmacının rolü ve özellikleri, katılımcılar, veri toplama süreci ve verilerin analizine yönelik bilgiler verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma genel tarama modelinde, uygun örnekleme yöntemi dikkate alınarak yapılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örnekleme üzerinde yapılan tarama modelleridir (Karasar, 2010, s.79). Uygun örnekleme yöntemi, araştırmacıya tanıdık çevresinden örnekleme alma imkanı vermektedir (Balci, 2007, s.88). Araştırmacı, ihtiyaç duyduğu büyüklükteki bir gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlamak üzere örneklemini oluşturmaya başlar ya da en ulaşılabilir ve maksimum tasarruf sağlayacak bir durum, örnek üzerinde çalışır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2010, s.91).

Betimsel nitelikteki bu araştırmada, araştırma kapsamına alınan Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki 4. sınıf öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının bağımlı değişken, aynı öğretmen adaylarının tutumlarının farklılaşmasına neden olduğu düşünülen anasanat dalı, cinsiyet, genel not ortalaması, üniversite eğitimine başlamadan önce yaşadığı yer, anne ve babanın eğitim durumu, ailenin aylık geliri, gazete okuma sıklığı bağımsız değişkenler olduğu kabul edilmiştir.

3.2. Araştırmacının Rolü ve Özellikleri

Araştırmacı, araştırma için gerekli yasal izinleri aldıktan sonra katılımcılara ulaşmıştır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu toplanmıştır. Araştırmacı, araştırmanın evreni için gerekli olarak

seçilen ildeki üniversiteye gitmiştir. Öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının görevlerine engel olmayacak şekilde tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır.

3.3. Katılımcılar

Araştırmanın evrenini 2012- 2013 eğitim-öğretim yılında Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesinde okuyan toplam 289, 4. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Eğitim fakültesinde altı bölüm araştırmaya dahil edilmiştir. Belirlenen bölümler de Türkçe Öğretmenliğinden 55 öğretmen adayı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinden 38 öğretmen adayı, Sınıf Öğretmenliğinden 74 öğretmen adayı, İlköğretim Matematik Öğretmenliğinden 16 öğretmen adayı, Okulöncesi Öğretmenliğinden 20 öğretmen adayı, Fen Bilgisi Öğretmenliğinden 29 öğretmen adayı, toplamda 232 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3.4. Veri Toplama Aracı ve Süreç

3.4.1. Plastik Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği

Ölçek araştırmacı tarafından öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını belirleyebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmaya Resim-İş Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği anabilim dalları dahil edilmemiştir. Çünkü bu bölümlere giren öğretmen adayları yetenek sınavlarıyla üniversiteye girdikleri için plastik sanatlarla ilgili bilgiye sahip oldukları düşünülmektedir. Araştırmada 4. sınıf öğretmen adayları kendi uzmanlık alanlarını ve eğitim alanına yönelik eğitim-öğretim süreçlerini tamamlamak üzere oldukları düşünülerek araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Buradan yola çıkılarak, diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarının 'Plastik Sanatlara Yönelik Tutumları' ölçülmeye çalışılacaktır.

Ölçek maddeleri Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıf Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği A.B.D. öğrenim gören öğretmen adaylarına 'Plastik Sanatlar' hakkında kısa kompozisyonlar yazdırılmıştır. Toplam 20 öğretmen adayı uygulamaya katılmıştır. Kompozisyonlar uzman görüşleri yardımıyla değerlendirilerek pilot uygulama için tutum ölçeği oluşturulmuştur.

Pilot uygulama için; araştırmacı tarafından hazırlanan tutum ölçeği, araştırma için gerekli yasal izinler alındıktan sonra Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim

Fakültesi Türkçe Öğretmenliği A.B.D, Sınıf Öğretmenliği A.B.D ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği A.B.D. öğretim elemanlarıyla görüşülmüş; araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Öğretim elemanları ve araştırmacı tarafından belirlenen gün ve saatte 4. sınıf öğretmen adaylarına 29 maddeden oluşan tutum ölçeği uygulanmıştır. Toplam 197 öğretmen adayı uygulamaya katılmıştır. Pilot uygulama sonucunda, uzman görüşleri yardımıyla tutum ölçeği soruları analiz edilerek, asıl çalışmada kullanılan tutum ölçeği oluşturulmuştur.

Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koyabilmek için temel bileşenler faktör analizi yapılmıştır. Analiz neticesinde ölçeğin 4 faktörlü bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur. Bu faktörler toplam varyansın %66'sını açıklamaktadır. Faktörleri oluşturan maddelere bakılarak "yetenek", "tutum", "güncel gelişmeler" ve "sergi" olarak adlandırılmıştır. Yetenek faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri olup olmadığını düşüncesini ifade etmektedir. Toplam 2 maddeden oluşup bu maddelerin madde toplam korelasyonları 0,52; güvenirlik katsayısı ise 0,68 olarak bulunmuştur. Tutum faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının olup olmadığını göstermektedir. Bu faktör toplam 3 maddeden oluşup madde toplam korelasyonları 0,44 ile 0,56 arasında değişmektedir. Ölçümün güvenirlik katsayısı 0.67 olarak bulunmuştur. Güncel gelişmeler faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri takip etme durumlarını ifade etmektedir. Faktör toplam 4 maddeden oluşup madde toplam korelasyonları 0,42 ile 0,66 arasında değişmektedir. Ölçümün güvenirlik katsayısı 0,77 olarak bulunmuştur. Sergi faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlar sergisini takip etmelerine yönelik bir faktördür. Bu faktör toplam 6 maddeden oluşup madde toplam korelasyonları 0,65 ile 0,72 arasında değişmektedir. Ölçümün güvenirliği 0,88 bulunmuştur. Buna göre ölçeğin amaca uygun ve oldukça doğru ölçümler yaptığı söylenebilir.

Araştırmacı tarafından hazırlanan ' tutum ölçeği' ve ' kişisel bilgi formu' araştırma için gerekli yasal izinler alındıktan sonra araştırmanın evreni olarak seçilen BEÜN Ereğli Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği A.B.D, Sınıf Öğretmenliği A.B.D., Sosyal Bilgiler Öğretmenliği A.B.D., Fen Bilgisi Öğretmenliği A.B.D., İlköğretim Matematik Öğretmenliği A.B.D., Okulöncesi Öğretmenliği A.B.D. öğretim elemanlarıyla görüşülmüş; araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Öğretim elemanları ve araştırmacı tarafından belirlenen gün ve saatte 4. sınıf öğretmen adaylarına tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Asıl çalışma altı bölümde uygulanmıştır.

Çünkü asıl çalışmanın yapıldığı BEÜN Ereğli Eğitim Fakültesinde okuyan öğretmen adaylarının az sayıda oldukları düşünülerek araştırmanın örnekleme altı bölüme çıkarılmıştır. Pilot uygulamada uygulanan 29 maddeden oluşan tutum ölçeği faktör analizi yapıldıktan sonra faktör yükleri düşük olan maddeler ve birden fazla faktöre yüklenen maddeler çıkarılarak 14 maddeden oluşan tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini 289 öğretmen adayı oluşturmuştur. Örneklem olarak toplam 232 öğretmen adayına tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bölümlere Göre Sayıları

	Sınıf	Türkçe	Sosyal	İlköğretim Matematik	Okulöncesi	Fen Bilgisi	TOPLAM
Kız	51	31	21	15	19	23	160
Erkek	23	24	17	1	1	6	72

3.5. Veri Analizi

Verilerin uygulanması süresince, araştırmacı BEÜN Ereğli Eğitim Fakültesi 4. sınıf öğretmen adaylarına tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının her bir soruya verdikleri cevaplar tek tek değerlendirmeye alınarak, SPSS 15.0 paket programından faydalanılarak frekans (f) ve yüzdelik (%) değerleri analiz edilmiştir. Tutum ölçeği maddeleri değerlendirilirken puanlamada olumlu durumlar için 'Tamamen Katılıyorum (5)', 'Katılıyorum (4)', 'Kararsızım (3)', 'Katılmıyorum (2)', 'Kesinlikle Katılmıyorum (1)' puanlamaları yapılmıştır. Olumsuz durumlar için 'Tamamen Katılıyorum (1)', 'Katılıyorum (2)', 'Kararsızım (3)', 'Katılmıyorum (4)', 'Kesinlikle Katılmıyorum (5)' puanlamaları yapılmıştır. Karşılaştırmalar bağımsız gruplar için T-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile yapılmıştır. Bulgular =.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

T- testi : İki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için kullanılır. Varsayımları, bağımlı değişkene ait ölçümler ya da puanlar, aralık ya da oran ölçeğindedir ve karşılaştırmaya esas iki grup ortalaması aynı değişkene aittir. Bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da

normaldir. Ortalama puanları karşılaştırılacak örneklem ilişkisizdir (Büyüköztürk, 2011, s. 39). Bu araştırmada, bağımsız değişken iki boyuttan oluştuğu için bağımsız gruplar için t- testi kullanılmıştır.

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) : İlişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek üzere uygulanır (Büyüköztürk, 2011, s. 48). Bu araştırmada, bağımsız değişkenin üç ve daha fazla olduğu durumlarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar tablolar halinde verilmiştir.

4.1. Yetenek Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 1. alt problemi 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri ne düzeydedir?' şeklindedir. 1. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelerine bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.

Yetenek Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlara karşı yeteneğim var.	9	3,9	51	22	72	31	73	31,5	27	11,6
Plastik sanatlara karşı herhangi bir yeteneğim yoktur.	20	8,6	59	25,4	68	29,3	56	24,1	29	12,5

Tablo 2 incelendiğinde, ' plastik sanatlara karşı yeteneğim var' maddesine öğretmen adaylarının 9'u (% 3,9) 'tamamen katılıyorum' ; 51'i (% 22) 'katılıyorum'; 72' si

(% 31) ‘ kararsızım; 73’ ü (% 31,5) ‘ katılmıyorum’; 27’ si (% 11,6) ‘ kesinlikle katılmıyorum’ yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik yeteneklerinin olmadığı düşüncesine ulaşılabilir.

‘ Plastik sanatlara karşı herhangi bir yeteneğim yoktur’ maddesine öğrencilerin 20’ si (% 8,6) ‘ tamamen katılıyorum; 59’ u (% 25,4) ‘ katılıyorum’; 68’i (%29,3) ‘kararsızım’; 56’sı (%24,1) ‘katılmıyorum’; 29’u (%12,5) ‘ kesinlikle katılmıyorum’ yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğrencilerin plastik sanatlara yönelik herhangi bir yeteneğinin olmadığı düşüncesinde kararsız olduklarına ulaşılabilir.

İki maddenin karşılaştırılması sonucunda, öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlara göre; öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik düşünceleri orta düzeyin üstünde olarak algılanmaktadır.

4.2. Tutum Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 2. alt problemi ‘Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları ne düzeydedir?’ şeklindedir. 2. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelerine bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.

Tutum Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum.	39	16,8	98	42,2	66	28,4	21	9,1	8	3,4
Plastik sanatlar bulunduğumuz şehirde yaygınlaştırılmalıdır.	32	13,8	116	50	61	26,3	15	6,5	8	3,4
Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir.	8	3,4	80	34,5	57	24,6	64	27,6	23	9,9
Plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşünüyorum.	33	14,2	95	40,9	74	31,9	24	10,3	6	2,6
Plastik sanatlarla ilgilenmeyi severim.	7	3	78	33,6	69	29,7	61	26,3	17	7,3

Tablo 3 incelendiğinde ‘Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum’ maddesine öğretmen adaylarının 39’u (%16,8) ‘tamamen

katılıyorum'; 98'i (%42,2) ' katılıyorum'; 66' sı (%28,4) ' kararsızım'; 21'i (%9,1) ' katılmıyorum'; 8'i (%3,4) ' kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşündüklerine ulaşılabilir.

' Plastik sanatlar bulunduğumuz şehirde yaygınlaştırılmalıdır' maddesine öğretmen adaylarının 32' si (%13,8) 'tamamen katılıyorum'; 116' sı (% 50) ' katılıyorum'; 61' i (% 26,3) ' kararsızım'; 15 'i (% 6,5) ' katılmıyorum'; 8' i (%3,4) ' kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatların buldukları şehirde yaygınlaştırılması gerektiğine katılıyor olduklarına ulaşılabilir.

' Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir' maddesine öğretmen adaylarının 8' i (%3,4) ' tamamen katılıyorum'; 80' i (%34,5) ' katılıyorum'; 57' si (%24,6) ' kararsızım'; 64' ü (%27,6) ' katılmıyorum'; 23'ü (%9,9) ' kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için, plastik sanatlar öğretmen adaylarının ilgisini çekmekte olduğuna ulaşılabilir.

' Plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşünüyorum' maddesine öğretmen adaylarının 33' ü (%14,2) ' tamamen katılıyorum'; 95' i (%40,9) ' katılıyorum'; 74' ü (% 31,9) ' kararsızım'; 24'ü (%10,3) 'katılmıyorum'; 6' sı (%2,6) 'kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarına göre, plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğine ulaşılabilir.

' Plastik sanatlarla ilgilenmeyi severim' maddesine öğretmen adaylarının 7' si (%3) ' tamamen katılıyorum'; 78'i (% 33,6) ' katılıyorum'; 69' u (% 29,7) ' kararsızım'; 61' i (%26,3) ' katılmıyorum'; 17' si (% 7,3) ' kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgilenmeyi sevdikleri düşüncesine ulaşılabilir.

4.3. Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 3. alt problemi 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri izlemeye yönelik görüşleri ne düzeydedir?' şeklindedir. 3. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelere bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.

Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı severim.	2	0,9	44	19	56	24,1	102	44	28	12,1
Plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi severim.	6	2,6	50	21,6	59	25,4	88	37,9	29	12,5
Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim.	4	1,7	32	13,8	63	27,2	107	46,1	26	11,2
Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim.	3	1,3	25	10,8	40	17,2	123	53	41	17,7

Tablo 4 incelendiğinde 'plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı severim' maddesine öğretmen adaylarının 2' si (% 0,9) 'tamamen katılıyorum'; 44' ü (%19) 'katılıyorum'; 56' sı (%24,1) 'kararsızım'; 102' si (%44) 'katılmıyorum'; 28' i (%12,1) 'kesinlikle

katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı sevmedikleri söylenebilir.

'Plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi severim' maddesine öğretmen adaylarının 6'sı (%2,6) 'tamamen katılıyorum'; 50'si (%21,6) 'katılıyorum'; 59'u (% 25,4) 'karasızım'; 88'i (%37,9) 'katılmıyorum'; 29'u (%12,5) 'kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi sevmedikleri söylenebilir.

'Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim' maddesine öğretmen adaylarının 4'ü (%1,7) 'tamamen katılıyorum'; 32'si (%13,8) 'katılıyorum'; 63'ü (%27,2) 'karasızım'; 107'si (% 46,1) 'katılmıyorum'; 26'sı (% 11,2) 'kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip etmedikleri söylenebilir.

'Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim' maddesine öğretmen adaylarının 3'ü (%1,3) 'tamamen katılıyorum'; 25'i (%10,8) 'katılıyorum'; 40'ı (%17,2) 'karasızım'; 123'ü (% 53) 'katılmıyorum'; 41'i (% 17,7) 'kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, yaşadıkları şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip etmedikleri söylenebilir.

4.4. Sergi Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 4. alt problemi 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katılımına yönelik görüşleri ne düzeydedir?' şeklindedir. 4. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelerine bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5.

Sergi Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi severim.	23	9,9	94	40,5	55	23,7	47	20,3	13	5,6
Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlanmam.	14	6	44	19	52	22,4	95	40,9	27	11,6
Plastik sanatlarla ilgili sergilere katılıyorum.	10	4,3	82	35,3	54	23,3	66	28,4	20	8,6

Tablo 5 incelendiğinde 'plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi severim' maddesine öğretmen adaylarının 23' ü (% 9,9) 'tamamen katılıyorum'; 94' ü (%40,5) 'katılıyorum'; 55' i (%23,7) 'kararsızım'; 47' si (%20,3) 'katılmıyorum'; 13' ü (%5,6) 'kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi sevdiğini söyleyebilir.

' Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlanmam' maddesine öğretmen adaylarının 14' ü (%6) 'tamamen katılıyorum'; 44' ü (19) 'katılıyorum'; 52' si (%22,4) 'kararsızım'; 95' i (%40,9) 'katılmıyorum'; 27' si (%11,6) 'kesinlikle

katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlandıkları söylenebilir.

' Plastik sanatlarla ilgili sergilere katılım' maddesine öğretmen adaylarının 10' u (%4,3) ' tamamen katılıyorum'; 82' si (%35,3) ' katılıyorum'; 54' ü (%23,3) ' karasızım'; 66' sı (%28,4) ' katılmıyorum'; 20' si (%8,6) ' kesinlikle katılmıyorum' yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıkları söylenebilir.

4.5. Cinsiyetlere Yönelik Bulgular

Araştırmanın 5. alt problemi 'Cinsiyetlere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının, plastik sanatlara yönelik bulguları elde edilirken, öğretmen adaylarının tutumlarına göre yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi gibi dört faktör halinde inceleme yapılmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 5. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken T-testi sonuçlarına bakılmıştır. T- testinin içeriğinde öğrenci sayısına (N) , aritmetik ortalamaya (\bar{X}), standart sapma (ss), anlamlılık düzeyine (p) dikkat edilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.5.1. Yetenek Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Tablo 6.

Yetenek Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p
Erkek	78	2,6923	0,981	1,645	0.101
Kız	154	2,9188	0,995		

Tablo 6 incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 2,6923$) ile kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarından ($\bar{X} = 2,9188$) daha düşük olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir (t:1,645; p>0,05). Buna göre erkek ve kız öğretmen adaylarının plastik sanatlara olan yeteneğe yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri üzerinde cinsiyetin etkili olmadığı söylenebilir.

4.5.2. Tutum Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Tablo 7.

Tutum Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p
Erkek	78	3,4915	0,710	1,612	0.108
Kız	154	3,6450	0,672		

Tablo 7 incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,4915$) ile kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,6450$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($t=1,612$; $p > 0,05$). Buna göre erkek ve kız öğretmen adaylarının plastik sanatlara olan tutumları arasında anlamlı bir fark görülmediği söylenebilir. Öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik tutumlarının olmasının üzerinde cinsiyetin etkili olmadığı söylenebilir.

4.5.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Tablo 8.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p
Erkek	78	2,3750	0,738	1,397	0.164
Kız	154	2,5260	0,796		

Tablo 8 incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 2,3750$) ile kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 2,5260$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($t=1,397$; $p > 0,05$). Buna göre erkek ve kız öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri arasında anlamlı bir fark görülmediği söylenebilir.

4.5.4. Sergi Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırması

Tablo 9.

Sergi Boyutunun Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Fark
Erkek	78	2,8814	0,978	3,166	0,002	Kız öğretmen adayı lehine
Kız	154	3,2646	0,811			

Tablo 9 incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 2,8814$) ile kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,2646$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olduğu söylenebilir. ($t = 3,166$; $p < 0,05$). Buna göre erkek ve kız öğretmen adaylarının plastik sanatlara olan sergileri takip etmesi arasında anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının, kendilerini plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde cinsiyetin etkili olduğu söylenebilir. Kız öğretmen adaylarının, erkek öğretmen adaylarına göre plastik sanatlarla ilgili sergileri takip ettikleri söylenebilir.

4.6. Genel Not Ortalamasına Göre Bulgular

Araştırmanın 6. alt problemi 'Genel not ortalamasına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Araştırmada, plastik sanatlara yönelik bulgulara ulaşılırken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 6. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. Genel not ortalamaları 2.00-2.49, 2.50-2.99, 3.00 ve üstü olmak üzere üç değerde incelenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir

4.6.1. Yetenek Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Tablo 10.

Yetenek Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Ortalama	N	\bar{X}	ss	F	p
2.00-2.49	53	2,7264	0,968		
2.50-2.99	107	2,8598	1,022	0,507	0,603
3.00 ve üstü	72	2,9028	0,977		

Tablo 10 incelendiğinde ortalaması 2.00-2.49 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7264$), 2.50-2.99 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=2,8598$), 3.00 ve üstü arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=2,9028$), olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,507$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşlerinin olmaları üzerinde genel not ortalamasının etkili olmadığı söylenebilir.

4.6.2. Tutum Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Tablo 11.

Tutum Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Ortalama	N	\bar{X}	ss	F	p
2.00-2.49	53	3,5220	0,708		
2.50-2.99	107	3,5981	0,645	0,443	0,643
3.00- 3.49	72	3,6389	0,737		

Tablo 11 incelendiğinde ortalaması 2.00-2.49 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,5220$), 2.50-2.99 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,5981$), 3.00 ve üstü arasında olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,6389$), olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,443$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik tutumlarının olması üzerinde genel not ortalamasının etkili olmadığı söylenebilir.

4.6.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Tablo 12.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Ortalama	N	\bar{X}	ss	F	p
2.00-2.49	53	2,4009	0,760		
2.50-2.99	107	2,4673	0,741	0,506	0,603
3.00 ve üstü	72	2,5417	0,778		

Tablo 12 incelendiğinde ortalaması 2.00-2.49 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4009$), 2.50-2.99 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,4673$), 3.00 ve üstü arasında olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,5417$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,506$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde genel not ortalamasının etkili olmadığı söylenebilir.

4.6.4. Sergi Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Tablo 13.

Sergi Boyutunun Genel Not Ortalamasına Göre Karşılaştırılması

Ortalama	N	\bar{X}	ss	F	p
2.00-2.49	53	3,0047	0,966		
2.50-2.99	107	3,1612	0,859	0,777	0,461
3.00 ve üstü	72	3,1944	0,872		

Tablo 13 incelendiğinde ortalaması 2.00-2.49 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,0047$), 2.50-2.99 arasında olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,1612$), 3.00 ve üstü arasında olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,1944$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,777$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının

kendilerini plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde genel not ortalamasının etkili olmadığı söylenebilir.

4.7. Bölümlere Yönelik Bulgular

Araştırmanın 7. alt problemi 'Bölümlere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Araştırmada, plastik sanatlara yönelik bulgulara ulaşılırken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 6. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. Türkçe Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği olmak üzere altı bölümde inceleme yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.7.1. Yetenek Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Tablo 14.

Yetenek Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	p	Fark
Türkçe	55	2,4727	0,939			
Sosyal	39	2,6795	1,060			
Sınıf	72	2,9167	0,956	3,804	0,003	sınıf matematik okulöncesi , fen bilgisi lehine
Matematik	17	3,4118	0,814			
Okulöncesi	20	3,20	0,849			
Fen	29	3.00	1,052			

Tablo 14 incelendiğinde Türkçe öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4727$), Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,6795$), Sınıf Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,9167$), İlköğretim Matematik Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,4118$), Okulöncesi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,2$), Fen

Bilgisi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olduğu söylenebilir. ($F=3,804$; $p<0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara karşı yeteneğe yönelik görüşlerinin olmaları üzerinde bölümlerin etkili olduğu söylenebilir. Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği; Türkçe Öğretmenliğine göre plastik sanatlara karşı yeteneğe yönelik görüşleri oldukları söylenebilir.

4.7.2. Tutum Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Tablo 15.

Tutum Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	p
Türkçe	55	3,6061	0,644		
Sosyal	39	3,5385	0,751		
Sınıf	72	3,5556	0,716	0,433	0,826
Matematik	17	3,6471	0,730		
Okulöncesi	20	3,5333	0,678		
Fen	29	3,7471	0,614		

Tablo 15 incelendiğinde Türkçe Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,6061$), Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X} = 3,5385$), Sınıf Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının ($\bar{X} = 3,5556$), İlköğretim Matematik Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,6471$), Okulöncesi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,5333$), Fen Bilgisi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,7471$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F = 0,433$; $p > 0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının olmaları üzerinde bölümlerin etkili olmadığı söylenebilir.

4.7.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Tablo 16.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	p
Türkçe	55	2,3682	0,703		
Sosyal	39	2,4295	0,933		
Sınıf	72	2,4375	0,722	0,869	0,503
Matematik	17	2,7206	0,975		
Okulöncesi	20	2,6250	0,700		
Fen	29	2,5862	0,756		

Tablo 16 incelendiğinde Türkçe öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,3682$), Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,4295$), Sınıf Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,4375$), İlköğretim Matematik Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,7206$), Okulöncesi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,6250$), Fen Bilgisi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,5862$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,869$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde bölümlerin etkili olmadığı söylenebilir.

4.7.4. Sergi Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Tablo 17.

Sergi Boyutunun Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	p	Fark
Türkçe	55	2,7545	0,971			
Sosyal	39	3,1090	0,998			
Sınıf	72	3,2535	0,801	3,453	0,005	sınıf matematik okulöncesi fen bilgisi lehine
Matematik	17	3,5588	0,798			
Okulöncesi	20	3,3	0,620			
Fen	29	3,2414	0,786			

Tablo 17 incelendiğinde Türkçe öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7545$), Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,1090$), Sınıf Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,2535$), İlköğretim Matematik Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,5588$), Okulöncesi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,3$), Fen Bilgisi Öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,2414$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olduğu söylenebilir. ($F=3,453$; $p<0,05$). Buna göre, öğrencilerin kendilerini plastik sanatlara yönelik olan sergilere gitmeleri üzerinde bölümlerin etkili olduğu söylenebilir. Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği; Türkçe Öğretmenliğine göre plastik sanatlara yönelik sergileri takip ettikleri söylenebilir.

4.8. Yaşadıkları Yere Göre Bulgular

Araştırmanın 8. alt problemi 'Üniversite eğitimine başlamadan önce yaşadıkları yere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik bulgu verilerine ulaşılırken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye

alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 8. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. 8. alt problemde de öğretmen adaylarının üniversite yaşamlarına başlamadan önce yaşadıkları yerin plastik sanatlara karşı yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi açısından anlamlı ya da anlamsız farkın olup olmadığına ulaşılmaya çalışılmıştır. Köy, ilçe, şehir ve büyük şehir olmak üzere dört seçenek arasında analiz yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.8.1. Yetenek Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Tablo 18.

Yetenek Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Yer	N	\bar{X}	ss	F	p
Köy	28	2,7321	1,004	0,463	0,708
İlçe	83	2,9398	0,976		
Şehir	64	2,7813	0,942		
Büyük Şehir	57	2,8246	1,083		

Tablo 18 incelendiğinde üniversite eğitimine başlamadan önce köyde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7321$), ilçede yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,9398$), şehirde yaşayan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,7813$), büyük şehirde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,8246$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,463$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara karşı yeteneğe yönelik görüşleri üzerinde yaşadıkları yerin etkili olmadığı söylenebilir.

4.8.2. Tutum Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Tablo 19.

Tutum Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Yer	N	\bar{X}	ss	F	p
Köy	28	3,5	0,745	2,057	0,107
İlçe	83	3,7390	0,674		
Şehir	64	3,5469	0,708		
Büyük Şehir	57	3,4795	0,633		

Tablo 19 incelendiğinde üniversite eğitimine başlamadan önce köyde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,5$), ilçede yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,7390$), şehirde yaşayan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,5469$), büyük şehirde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,4795$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=2,057$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik tutumlarının üzerinde yaşadıkları yerin etkili olmadığı söylenebilir.

4.8.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Tablo 20.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Yer	N	\bar{X}	ss	F	p
Köy	28	2,4286	0,713	0,217	0,885
İlçe	83	2,5301	0,795		
Şehir	64	2,4492	0,725		
Büyük Şehir	57	2,4474	0,855		

Tablo 20 incelendiğinde üniversite eğitimine başlamadan önce köyde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4286$), ilçede yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,5301$), şehirde yaşayan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,4492$), büyük şehirde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,4474$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı

söylenbilir. ($F= 0,217$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde yaşadıkları yerin etkili olmadığı söylenbilir.

4.8.4. Sergi Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Tablo 21.

Sergi Boyutunun Yaşadıkları Yere Göre Karşılaştırılması

Yer	N	\bar{X}	ss	F	p
Köy	28	3,1071	0,931		
İlçe	83	3,1807	0,903		
Şehir	64	3,0938	0,894	0,127	0,944
Büyük Şehir	57	3,1316	0,855		

Tablo 21 incelendiğinde üniversite eğitimine başlamadan önce köyde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,1071$), ilçede yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,1807$), şehirde yaşayan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,0938$), büyük şehirde yaşayan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,1316$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenbilir. ($F= 0,127$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde yaşadıkları yerin etkili olmadığı söylenbilir.

4.9. Annenin Eğitim Durumuna Göre Bulgular

Araştırmanın 9. alt problemi 'Annenin eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik bulgu verilerine ulaşılırken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 9. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. 9. alt problemde de öğretmen adaylarının plastik sanatlara karşı tutumları annenin eğitim durumunu ne derecede etkilemektedir verisine ulaşılmaya çalışılmıştır. Annenin eğitim durumu, ilköğretim mezunu, lise mezunu,

üniversite mezunu olmak üzere üç seçenek arasında verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.9.1. Yetenek Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 22.

Yetenek Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Anne	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	200	2,8125	0,985		
Lise	26	3,00	1,122	0,734	0,481
Üniversite	6	3,1667	0,683		

Tablo 22 incelendiğinde annenin eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,8125$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,00$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,1667$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,734$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri üzerinde annenin eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.9.2. Tutum Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 23.

Tutum Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Anne	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	200	3,6133	0,698		
Lise	26	3,4103	0,552	1,112	0,331
Üniversite	6	3,7222	0,854		

Tablo 23 incelendiğinde annenin eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,6133$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,4103$), üniversite mezunu olan öğretmen

adaylarının ($\bar{X}=3,722$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=1,112$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları üzerinde annenin eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.9.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 24.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Anne	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	200	2,4538	0,779		
Lise	26	2,6442	0,846	0,687	0,504
Üniversite	6	2,4583	0,332		

Tablo 24 incelendiğinde annenin eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4538$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,6442$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,4583$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,687$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik olan güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde annenin eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.9.4. Sergi Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 25.

Sergi Boyutunun Annenin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Anne	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	200	3,1138	0,908		
Lise	26	3,2596	0,776	0,461	0,631
Üniversite	6	3,3333	0,664		

Tablo 25 incelendiğinde annenin eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,1138$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,2596$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,3333$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,461$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik olan sergileri takip etmeleri üzerinde annenin eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.10. Babanın Eğitim Durumuna Göre Bulgular

Araştırmanın 10. alt problemi 'Babanın eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik bulgu verilerine ulaşılrken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 10. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. 10. alt problemde de öğretmen adaylarının plastik sanatlara karşı tutumları babanın eğitim durumu ne derecede etkilemektedir verisine ulaşılmaya çalışılmıştır. Babanın eğitim durumu, ilköğretim mezunu, lise mezunu, üniversite mezunu olmak üzere üç seçenek arasında verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.10.1. Yetenek Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 26.

Yetenek Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Baba	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	135	2,7481	1,010		
Lise	64	2,9297	0,890	1,656	0,193
Üniversite	33	3,0606	1,095		

Tablo 26 incelendiğinde babanın eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7481$), lise mezunu olan öğretmen

adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X} = 2,9297$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X} = 3,0606$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F = 1,656$; $p > 0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşlerinin olması üzerinde babanın eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.10.2. Tutum Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 27.

Tutum Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Baba	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	135	3,5901	0,707		
Lise	64	3,5781	0,685	0,081	0,922
Üniversite	33	3,6364	0,625		

Tablo 27 incelendiğinde babanın eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,5901$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X} = 3,5781$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X} = 3,6364$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F = 0,081$; $p > 0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik tutumlarının olması üzerinde babanın eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.10.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 28.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Baba	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	135	2,4532	0,776		
Lise	64	2,4219	0,746	1,200	0,303
Üniversite	33	2,6667	0,842		

Tablo 28 incelendiğinde babanın eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4532$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,4219$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,6667$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=1,200$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerinin plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde babanın eğitim durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.10.4. Sergi Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 29.

Sergi Boyutunun Babanın Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Baba	N	\bar{X}	ss	F	p
İlköğretim	135	3,1204	0,912		
Lise	64	3,1406	0,860	0,081	0,922
Üniversite	33	3,1894	0,863		

Tablo 29 incelendiğinde babanın eğitim durumu ilköğretim düzeyinde olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,1204$), lise mezunu olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,1406$), üniversite mezunu olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,1894$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı

söylenbilir. ($F= 0,081$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerinin plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde babanın eğitim durumunun etkili olmadığı söylenbilir.

4.11. Ailenin Gelir Durumuna Göre Bulgular

Araştırmanın 11. alt problemi 'Ailenin gelir durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik bulgu verilerine ulaşılırken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve kişisel bilgi formu 11. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. 11. alt problemde de öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları ailenin gelir durumuna göre ne derecede etkilemektedir verisine ulaşılmaya çalışılmıştır. Ailenin gelir durumu 500-800 TL, 800-1000 TL, 1.100-1.500 TL, 1.500- 2.000 TL, 2.100-3.000 TL, 3.000 ve üstü TL olmak üzere altı seçenekte değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.11.1. Yetenek Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 30.

Yetenek Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Gelir	N	\bar{X}	ss	F	p
500-800 TL	29	2,7241	1,031		
800-1000TL	42	2,7619	1,037		
1.100-1.500 TL	43	3	0,932		
1.500-2.000 TL	67	2,7836	0,930	0,465	0,802
2.100-3.000 TL	38	2,9079	1,051		
3.000 ve üstü TL	13	2,9615	1,215		

Tablo 30 incelendiğinde ailenin gelir durumu 500-800 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7241$), 800-1000 TL olan öğretmen adaylarının

aritmetik ortalamasının ($\bar{X} = 2,7619$), 1.100-1.500 TL olan öğretmen adaylarının ($\bar{X} = 3$), 1.500-2.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 2,7836$), 2.100-3.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 2,9079$), 3.000 ve üzeri TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 2,9615$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,465$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşlerinin olması üzerinde ailenin gelir durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.11.2. Tutum Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 31.

Tutum Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Gelir	N	\bar{X}	ss	F	p
500-800 TL	29	3,6092	0,816		
800-1000 TL	42	3,6905	0,576		
1.100-1.500 TL	43	3,7442	0,620		
1.500-2.000 TL	67	3,4776	0,696	1,062	0,382
2.100-3.000 TL	38	3,5175	0,762		
3.000 ve üstü TL	13	3,5641	0,629		

Tablo 31 incelendiğinde ailenin gelir durumu 500-800 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,6092$), 800-1000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 3,6905$), 1.100-1.500 TL olan öğretmen adaylarının ($\bar{X} = 3,7442$), 1.500-2.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,4776$), 2.100-3.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,5175$), 3.000 ve üzeri TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 3,5641$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=1,062$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının olması üzerinde ailenin gelir durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.11.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 32.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Gelir	N	\bar{X}	ss	F	p
500-800 TL	29	2,2845	0,927		
800-1000TL	42	2,4821	0,739		
1.100-1.500 TL	43	2,5174	0,863		
1.500-2.000 TL	67	2,5075	0,728	0,404	0,846
2.100-3.000 TL	38	2,5066	0,743		
3.000 ve üstü TL	13	2,4808	0,688		

Tablo 32 incelendiğinde ailenin gelir durumu 500-800 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,2845$), 800-1000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,4821$), 1.100-1.500 TL olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,5174$), 1.500-2.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,5075$), 2.100-3.000TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,5066$), 3.000 ve üzeri TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,4808$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,404$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarını plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde ailenin gelir durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.11.4. Sergi Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Tablo 33.

Sergi Boyutunun Ailenin Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Gelir	N	\bar{X}	ss	F	p
500-800 TL	29	2,9483	0,962		
800-1000TL	42	3,2798	0,861		
1.100-1.500 TL	43	3,2326	0,887		
1.500-2.000 TL	67	3,1455	0,864	0,726	0,605
2.100-3.000 TL	38	3,0263	0,896		
3.000 ve üstü TL	13	3,0385	0,951		

Tablo 33 incelendiğinde ailenin gelir durumu 500-800 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,9483$), 800-1000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,2798$), 1.100-1.500 TL olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,2326$), 1.500-2.000 TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,1455$), 2.100-3.000TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,0263$), 3.000 ve üzeri TL olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=3,0385$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,726$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde ailenin gelir durumunun etkili olmadığı söylenebilir.

4.12. Gazete Okuma Durumuna Göre Bulgular

Araştırmanın 12. alt problemi 'Gazete okuma durumlarına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' şeklindedir.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik bulgu verilerine ulaşılrken veriler yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi diye dört faktör olarak incelemeye alınmıştır. Toplam 232 öğretmen adayına uygulanan tutum ölçeği ve anket formu 12. alt probleme yönelik bulgular değerlendirilirken LSD testi ve ANOVA sonuçlarına bakılmıştır. 12. alt problemde de öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları gazete okuma durumunu ne derecede etkilemektedir verisine ulaşılmaya çalışılmıştır. Gazete okuma sıklığı her gün okurum, haftada birkaç defa okurum,

ayda birkaç defa okurum, hiç okumam olmak üzere dört seçenekte değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.12.1. Yetenek Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Tablo 34.

Yetenek Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Gazete	N	\bar{X}	ss	F	p
Her gün	54	2,7685	1,044		
Haftada birkaç	131	2,8664	0,960		
Ayda birkaç	36	2,9306	1,063	0,373	0,772
Okumam	11	2,6364	1,002		

Tablo 34 incelendiğinde gazete okuma sıklığı her gün olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=2,7685$), haftada birkaç olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2,8664$), ayda birkaç olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=2,9306$), hiç okumam olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,6364$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,373$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşlerinin olması üzerinde gazete okuma sıklığının etkili olmadığı söylenebilir.

4.12.2. Tutum Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Tablo 35.

Tutum Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Gazete	N	\bar{X}	ss	F	p
Her gün	54	3,6605	0,713		
Haftada birkaç	131	3,5776	0,676		
Ayda Birkaç	36	3,6111	0,634	0,507	0,678
Okumam	11	3,3939	0,892		

Tablo 35 incelendiğinde gazete okuma sıklığı her gün olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,6605$), haftada birkaç olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3,5776$), ayda birkaç olan öğretmen adaylarının (\bar{X}

=3,6111), hiç okumam olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları (\bar{X} =3,3939) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=0,507$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının üzerinde gazete okuma sıklığının etkili olmadığı söylenebilir.

4.12.3. Güncel Gelişmeler Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Tablo 36.

Güncel Gelişmeler Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Gazete	N	\bar{X}	ss	F	p
Her gün	54	2,5370	0,810		
Haftada birkaç	131	2,4752	0,764		
Ayda Birkaç	36	2,5	0,797	1,018	0,385
Okumam	11	2,0909	0,726		

Tablo 36 incelendiğinde gazete okuma sıklığı her gün olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının (\bar{X} =2,5370), haftada birkaç olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının (\bar{X} =2,4752), ayda birkaç olan öğretmen adaylarının (\bar{X} =2,5), hiç okumam olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları (\bar{X} =2,0909) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=1,018$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik güncel gelişmeleri takip etmeleri üzerinde gazete okuma sıklığının etkili olmadığı söylenebilir.

4.12.4. Sergi Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Tablo 37.

Sergi Boyutunun Gazete Okuma Sıklığına Göre Karşılaştırılması

Gazete	N	\bar{X}	ss	F	p
Her gün	54	3,0509	0,906		
Haftada birkaç	131	3,2214	0,885		
Ayda Birkaç	36	3,0556	0,857	1,210	0,307
Okumam	11	2,7955	0,900		

Tablo 37 incelendiğinde gazete okuma sıklığı her gün olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}=3,0509$), haftada birkaç olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=2214$), ayda birkaç olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=3,0556$), hiç okumam olan öğretmen adaylarının aritmetik ortalamaları ($\bar{X}=2,7955$) olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olmadığı söylenebilir. ($F=1,210$; $p>0,05$). Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik sergileri takip etmeleri üzerinde gazete okuma sıklığının etkili olmadığı söylenebilir.

BÖLÜM V

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonuç bölümünde elde edilen bulguların sonuçları ve elde edilen sonuçlara bağlı geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç

Araştırmada; Bülent Ecevit Üniversitesi öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini BEÜN Ereğli Eğitim Fakültesi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan 4. sınıf öğretmen adaylarına 14 sorudan oluşan 'tutum ölçeği' ve 'kişisel bilgi formu' uygulanmıştır. Tutum ölçeği soruları plastik sanatlara yönelik yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda analiz edilmiştir. Elde edilen alt problemlere yetenek, tutum, gelişmeler, sergi boyutunda ulaşılmıştır.

Birinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri ne düzeydedir?' problemine ilişkin tutum ölçeğinde yeteneğe yönelik görüşlerle ilgili iki soru sorulmuştur. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri orta düzeyin üstünde olarak algılanmaktadır.

İkinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları ne düzeydedir?' problemine ilişkin tutum ölçeğinde tutuma yönelik beş soru sorulmuştur. Öğretmen adaylarının, ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşündüklerini; plastik sanatların buldukları şehirde yaygınlaştırılması gerektiğini; plastik sanatların ilgilerini çektiğini; plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşündüklerini; plastik sanatlarla ilgilenmeyi sevdikleri sonucuna ulaşılabilir.

Üçüncü alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri izlemeye yönelik görüşleri ne düzeydedir?' problemine ilişkin tutum ölçeğinde güncel gelişmelere yönelik dört soru sorulmuştur. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı sevdikleri; plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi sevmedikleri; plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri takip etmedikleri;

yaşadıkları şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip etmedikleri sonucuna ulaşılabilir.

Dördüncü alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katılıma yönelik görüşleri ne düzeydedir?' problemine ilişkin tutum ölçeğinde sergiye yönelik üç soru sorulmuştur. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıkları; plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlandıkları sonucuna ulaşılabilir.

Beşinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Cinsiyetlere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları cinsiyete göre yetenek boyutunda, tutum boyutunda, güncel gelişmeler boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Plastik sanatlara yönelik tutumları cinsiyete göre sergi boyutunda kız öğretmen adayı lehine anlamlı bir fark oluşturduğu söylenebilir. Kız öğretmen adayları plastik sanatlarla ilgili sergilere katılmayı, sergileri gezmeyi erkek öğretmen adaylarına göre daha çok sevmektedirler sonucuna ulaşılabilir.

Altıncı alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Genel not ortalamasına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları genel not ortalamasına göre yetenek boyutunda, tutum boyutunda, güncel gelişmeler boyutunda, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında öğretmen adaylarının not ortalamaları, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik ilgilerini etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Yedinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Bölgelere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, bölgelere yönelik bulguları değerlendirildiğinde, yetenek boyutunda ve sergi boyutunda Türkçe Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği lehine anlamlı bir fark vardır.

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları bölümlere göre değerlendirmesinde tutum boyutunda, güncel gelişmeler boyutunda boyutunda anlamlı bir farkın bulunmadığı sonucuna ulaşılabılır.

Gökhan (2007) tarafından gerçekleştirilen, ' Türkiye' de İlköğretimde Plastik Sanatlar Eğitimi ve Önermeler' adlı araştırmada ise görsel sanatlar dersi öğretim programı ele alınmıştır. Yapılan bu araştırma ile birlikte ilköğretim düzeyinde sanat eğitimi okullarda kapsamı genişletilmiş olarak, ders saatleri çoğaltılarak, sanat yoluyla eğitim anlayışı ile birlikte amaçlarını sadece sanattan alan dersinde, özellikle okul öncesi ve ilköğretim okullarında mutlaka eğitim- öğretim sürecine dahil edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sekizinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Üniversite eğitimine başlamadan önce yaşadıkları yere göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir? ' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları öğretmen adaylarının üniversiteye kazanmadan önce yaşadıkları yere yönelik bulguları değerlendirildiğinde yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında öğretmen adaylarının yaşadıkları yer, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Dokuzuncu alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Annenin eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir? 'problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, annenin eğitim durumu yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında öğretmen adaylarının annelerinin eğitim durumu, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Onuncu alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Babanın eğitim durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir? ' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, babanın eğitim durumu yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında

öğretmen adaylarının babalarının eğitim durumu, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabılır.

On birinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Ailenin gelir durumuna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, ailenin gelir durumuna göre yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında öğretmen adaylarının ailelerinin gelir durumu, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabılır.

On ikinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde; 'Gazete okuma durumlarına göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları değişmekte midir?' problemine ilişkin öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumları, öğretmen adaylarının gazete okuma durumlarına göre yetenek, tutum, güncel gelişmeler, sergi boyutunda anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Yapılan değerlendirmelere yönelik verilere bakıldığında öğretmen adaylarının gazete okuma sıklığı, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını etkilememekte olduğu sonucuna ulaşılabılır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına dayalı öneriler ve araştırmacılara yapılan önermeler yer almaktadır.

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

- Araştırma sonucunda; kız öğretmen adaylarının, erkek öğretmen adaylarına göre plastik sanatlarla ilgili sergilere daha çok katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşlerini geliştirmek için üniversitede plastik sanatlara yönelik aktiviteler düzenlenerek öğretmen adaylarının kendi yaptıkları çalışmalarla üniversite kapsamında sergilere katılmaları teşvik edilebilir. Öğretmen adaylarının bu çalışmalara katılmaları için öğretmen adaylarının dikkatini çekecek reklam afişleri, tasarımlar, logolar yapılarak öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelmeleri sağlanabilir.

- Araştırma sonucunda; Sınıf Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliğine göre plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri olduğu ve plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, Türkçe Öğretmenliği bölümüne plastik sanatlarla ilgili seçmeli ders getirilebilir ve plastik sanatlarla ilgili sergilere katılmaları teşvik edilebilir.
- ‘ Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum’ tutum ölçeği sorusuna öğretmen adaylarının verdiği yanıtlar katılıyorum doğrultusunda olmuştur. Uygulamaların artması için ülkemizde daha fazla plastik sanatlara yönelik projelere yer verilebilir.
- ‘ Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir’ tutum ölçeği sorusuna verilen yanıtların çoğunluğu katılmıyorum doğrultusundadır. Öğretmen adaylarının ilgisini çekmek için üniversitelerde plastik sanatlara yönelik alanında uzman kişiler tarafından verilen kurslar, sergiler düzenlenebilir. Bu kurslara, sergilere öğretmen adayları yönlendirilebilir.
- ‘Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim’ tutum ölçeği sorusuna verilen yanıt katılmıyorum doğrultusundadır. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip edebilmesi için üniversiteler bünyesinde plastik sanatlarla ilgili gazete çıkarılabilir. Küçük afişler yardımıyla öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili gelişmelerden haberdar olması sağlanabilir.
- ‘ Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim’ tutum ölçeği sorusuna genel anlamda verilen yanıt katılmıyorum doğrultusundadır. Üniversitelerin bulunduğu şehirlerde belediye işbirliği, kurum, kuruluşlar ile plastik sanatlara yönelik sanat çalışmaları yapılarak, bu çalışmalara öğretmen adayları yönlendirilebilir.
- Öğretmen adaylarının üniversiteye gelmeden önce ortaöğretim programlarına, üniversite eğitim müfredatlarına plastik sanatlarla ilgili seçmeli ders almalarına teşvik edilebilir, okullarda öğretmen adaylarının uygulama yapabilecekleri atölyeler oluşturulabilir.

- Plastik sanatlarla ilgili çalışmalar sadece büyük şehirlerde, şehirlerde yapılmamalıdır. Küçük ilçelerde, köylerde plastik sanatlarla yönelik projelere daha fazla yer verilebilmelidir. Buralarda yaşayan öğretmen adayları plastik sanatlarla ilgili sergiler ve kurslar hakkında bilgiye sahip olabilirler.

5.2.2. Araştırmacılara Yapılan Öneriler

- Bu konuda üniversitenin tüm bölümlerini, sınıflarını kapsayacak şekilde daha geniş kapsamlı bir araştırma yapılabilir.
- Bu konuda araştırma evreni daha geniş tutularak, değişik üniversitelerde ve çok sayıda örneklem grubuyla çalışılabilir.

KAYNAKÇA

- Artut, K. (2002). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aykaç, V. K. (2004). Sanat eğitiminde değerlendirme ve süreç dosyası. *II. Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 221-232.
- Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, F. (2004). İmgesel düşünme, kavramsal düşünme, sanat ve sanat eğitimi. *II. Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 95-99.
- Balcı, S. (2004). Temel bir yaklaşım olarak sanat eğitimi, *II. Sanat Eğitimi Sempozyumu*, 379- 384.
- Barnard, M. (2010). *Sanat, tasarım ve görsel kültür* (Çev: G. Korkmaz). Ankara: Ütopya Yayınevi. (Orijinal kitabın yayım tarihi, 1998).
- Buyurgan U. Buyurgan S. (2007). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. (2. Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Bora, M. (2000). *Eğitim fakültelerinde uygulanan plastik sanatlar eğitimi programlarının sorunlarını belirleme ve bir program önerisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin, T. (2002). Sanat eğitiminin gerekliliği üstüne. *Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 205-209.

- Erbay, F. (2004). Çevresel etkenlerin sanat kurumlarına ve sanat eğitime etkisi. *II. Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 41-46.
- Erbay, M. (1997). *Plastik sanatlar eğitiminin gelişimi*. (1.Basım). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Erbay, M. (2004). Sanat eğitiminin organik yapısındaki süreklilik. *II. Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 47-51.
- Ersoy, A. (1998). *Günümüz Türk resim sanatı (1950' den 2000' e)*. İstanbul: Bilim Sanat Galerisi.
- Dülgeroğlu, S. (2011). *Eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının görsel sanatlara yönelik görüşleri: (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fischer, E. (1985). *Sanatın gerekliliği* (Çev. C. Çapan). (5. Baskı). Ankara: Kuzey Yayınları.
- Gevgilili, A. ve Özer, B. (Ed.) (1997). *Eczacıbaşı sanat ansiklopedisi*. (3. Cilt). İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- Gökhan, M. A. (2007). *Türkiye' de plastik sanatlar eğitimi ve önermeler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Heptunalı, Ö. (2007). *Günümüzde plastik sanatlarda yeni sanat yaklaşımların sanat eğitimindeki yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İpşiroğlu, N. ve İpşiroğlu, M. (2009). *Oluşum süreci içinde sanatın tarihi*. (3. Baskı). İstanbul: Hayalbaz Kitap.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (21. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Lhote, A. (2000). *Sanatta değişmeyen plastik değerler* (Çev. K. Özsezgin). (1. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Mercin, L. (2002). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde müzelerin sanat (resim) eğitimi amaçlı kullanılmasına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Pekmezci, H. (2002). Eğitim-sanat eğitimi- nitelikli insan eğitimi. *Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 31-38.
- Oktay, A. (1994). Sanat eğitiminin önemi ve sanatın geleceği. *Eğitsel Etken Olarak Güzel Sanatlar Sanat Eğitiminin Geleceği Seminer* (Ed. İ. San). Ankara: Ankara Üniversitesi, 16-21.
- Oktay, A. (2000). *Türk plastik sanatlarından bir kesit*. İstanbul: Turkuvaz Bilim Sanat Galerisi.
- San, İ. (1979). *Sanatsal yaratma ve çocukta yaratıcılık*. (2.Baskı). Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Şimşek, E., S., (2006). *Kavramsal sanatın resim sanatı tanımını etkileyişi ve resim-iş eğitimine getireceği katkılar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samasun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tanrıöğen, A., Yalçınkaya, M., Kızılluluk, H., Ekiz, D., Yaşaroğlu, F., Çelik, F., Durukan, H., Ergen, H., Günbay, İ., Aksüt, M., Kapusuzoğlu, Ş., (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. (1. Baskı). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Tansuğ, S. (1995). *Resim sanatının tarihi*. (3. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Turani, A. (1992). *Dünya sanat tarihi*. (10. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Turani, A. (1980). *Sanat terimleri sözlüğü*. (4. Baskı). Ankara: Toplum Yayınevi.

Tolstoy, L. N. (2004). *Sanat nedir?* (Çev. A.B. Dural). İstanbul: Bilge Karınca Yayınları.

Uçar, A. (2007). *Türkiye' de ve İtalya' da yükseköğretimde plastik sanatlar ve bilgi teknolojisinin sanat eğitime katkısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ünver, E. (2002). *Sanat eğitimi*. (1.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yılmaz, S. D., Ünal T. (2002). Toplumsal yaşayışa katkıları kapsamında sanat eğitimi' nin önemi ve sanat öğretmenlerinin teknolojik gelişim dahilinde değişen rolü. *Gazi Üniversitesi' nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi, 379-384.

Yolcu, E. (2009). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

EKLER

EK-1

Kişisel Bilgi Formu

Çalışma sonuçlarının güvenilirliği için, her bir soruyu dikkatle okuduktan sonra, size uygun düşen seçeneği 'X' işareti ile belirleyiniz. İşaretsiz ifade bırakmayınız. Lütfen birden fazla seçenek işaretlemeyiniz.

Çalışmaya verdiğiniz destekten dolayı teşekkür ederim.

Ayşegül ŞENLİTÜRK

Üniversitenizin adı:

1) Yaşınız:.....

2) Cinsiyetiniz:.....

1. Bay () 2. Bayan ()

3) Genel not ortalamanız:.....

4) Üniversitede okumakta olduğunuz bölüm

1. Türkçe Öğretmenliği () 4. İlköğretim Matematik Öğretmenliği ()

2. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği () 5. Okulöncesi Öğretmenliği ()

3. Sınıf Öğretmenliği () 6. Fen Bilgisi Öğretmenliği ()

5) Üniversite eğitime başlamadan önce yaşadığınız yer:

1. Köy () 2. İlçe () 3. Şehir () 4. Büyük şehir ()

6) Mezun olduğunuz ortaöğretim türü:

1. Anadolu Lisesi () 2. Genel Lise () 3. Teknik Lise () 4. Diğer () Lütfen

belirtiniz....

7) Annenizin eğitim durumu:

1. Okur- yazar değil () 2. İlkokul mezunu () 3. Ortaokul mezunu ()

4. Lise mezunu () 5. Üniversite mezunu ()

8) Babanızın eğitim durumu:

1. Okur- yazar değil () 2. İlkokul mezunu () 3. Ortaokul mezunu ()

4. Lise mezunu () 5. Üniversite mezunu ()

9) Ailenizin aylık geliri:

1. 500 TL- 800 TL arası () 2. 800 TL- 1000 TL () 3. 1.100 TL- 1.500 TL ()

4. 1.500 TL- 2000 () 5. 2.100 TL-3.000TL () 6. 3.000 TL ve üstü ()

10) Hangi sıklıkta gazete okuyorsunuz?

1. Her gün () 2. Haftada birkaç defa () 3. Ayda birkaç defa ()

4. Gazete okumam ().

EK-2
Tutum Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Plastik sanatlar (Güzel Sanatlar), kalıplanabilen veya şekil verilebilen (plastik niteliğe sahip) boya, kil, alçı gibi malzemelerin uygulanmasıyla oluşturulan resim, heykel, grafik, el sanatları, çinicilik, seramik, dokumacılık, çizim, gibi iki veya üç boyutlu sanat dallarının tümüne verilen addır.

Elinizdeki bu anket formu Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Resim-İş Eğitimi Programında yapmakta olduğum yüksek lisans tezi için gerçekleştirilmiştir. Her bir soruyu dikkatle okuduktan sonra, size uygun düşen seçeneği 'X' işareti ile belirleyiniz. İşaretsiz ifade bırakmayınız. Lütfen birden fazla seçenek işaretlemeyiniz. Çalışmaya verdiğiniz destekten dolayı teşekkür ederim.

Ayşegül ŞENLİTÜRK

		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1)	Plastik sanatlara karşı yeteneğim var.					
2)	Plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı severim.					
3)	Plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi severim.					
4)	Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum.					
5)	Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi severim.					
6)	Plastik sanatlar bulunduğumuz şehirde yaygınlaştırılmalıdır.					
7)	Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim.					
8)	Plastik sanatlara karşı her hangi bir yeteneğim yoktur.					
9)	Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim.					

10)	Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir.					
11)	Plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşünüyorum.					
12)	Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlanmam.					
13)	Plastik sanatlarla ilgilenmeyi severim.					
14)	Plastik sanatlarla ilgili sergilere katılırım.					

EK-3

Araştırma İçin Alınan Yasal İzin Belgeleri

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 79673485.302.08.01 / 341
Konu : Anket İzni

18/04/2013

Sayın; Ayşegül ŞENLİTÜRK
Bülent Ecevit Üniversitesi
Alaplı Meslek Yüksekokulu
Alaplı/ZONGULDAK

“Bülent Ecevit Üniversitesi Öğrencilerinin Plastik Sanatlara Yönelik İlgileri” konulu anketini, Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği 4.Sınıf öğrencilerine uygulanabilmesine ilişkin izin yazıları ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Zafar GÖLEN
Enstitü Müdürü

EK:1- Yazı Örneği (2 sayfa)

Sayı : 46148110/304.03- 503
Konu : Ayşegül ŞENLİTÜRK

T.C.
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

İADELİ TAHHÜTÜ

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İLGİ : 26.09.2013 tarih, B.23.2.MAE.0.72.00.00/1118-5371 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ayşegül ŞENLİTÜRK'ün "Üniversitemiz Öğrencilerinin Plastik Sanatlara Yönelik İlgileri" konulu anketini Üniversitemiz Ereğli Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği 4.Sınıf öğrencilerine uygulayabilmesine ilişkin Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanlığından alınan 01.04.2013 tarih, 41976839/577 sayılı yazının bir örneği ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.M.Haluk GÜVEN
Rektör Vekili

EKLER :
EK-1 Yazı örneği (1 adet)

T.C.
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 41976839/ 577
Konu : Ayşegül ŞENLİTÜRK

BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: 04.10.2012 tarih ve B.08.6.YÖK.2.BE.0.72/304.03.-1748-12288 sayılı yazısı.

İlgi yazı gereği: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ayşegül ŞENLİTÜRK'ün Üniversitemiz öğrencilerinin Plastik Sanatlara Yönelik ilgileri konulu anketin Fakültemiz Sosyal Bilgiler, Türk Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği 4.Sınıf Öğrencilerine uygulanması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Prof.Dr. Ali AZAR
Dekan

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ayşegül ŞENLİTÜRK

Doğum Yeri ve Tarihi : Alaşehir / 18.12.1984

Eğitim Durumu

Lisans Eğitimi : Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi
Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği.

Yüksek Lisans : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Resim-İş Eğitimi Programı.

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetler :

İş Deneyimi

Stajlar : Bahçelievler İlköğretim Okulu / Burdur.

Projeler :

Çalıştığı Kurumlar :

İletişim

E- Posta Adresi : asenliturk@hotmail.com

Tarih : 14.05.2013